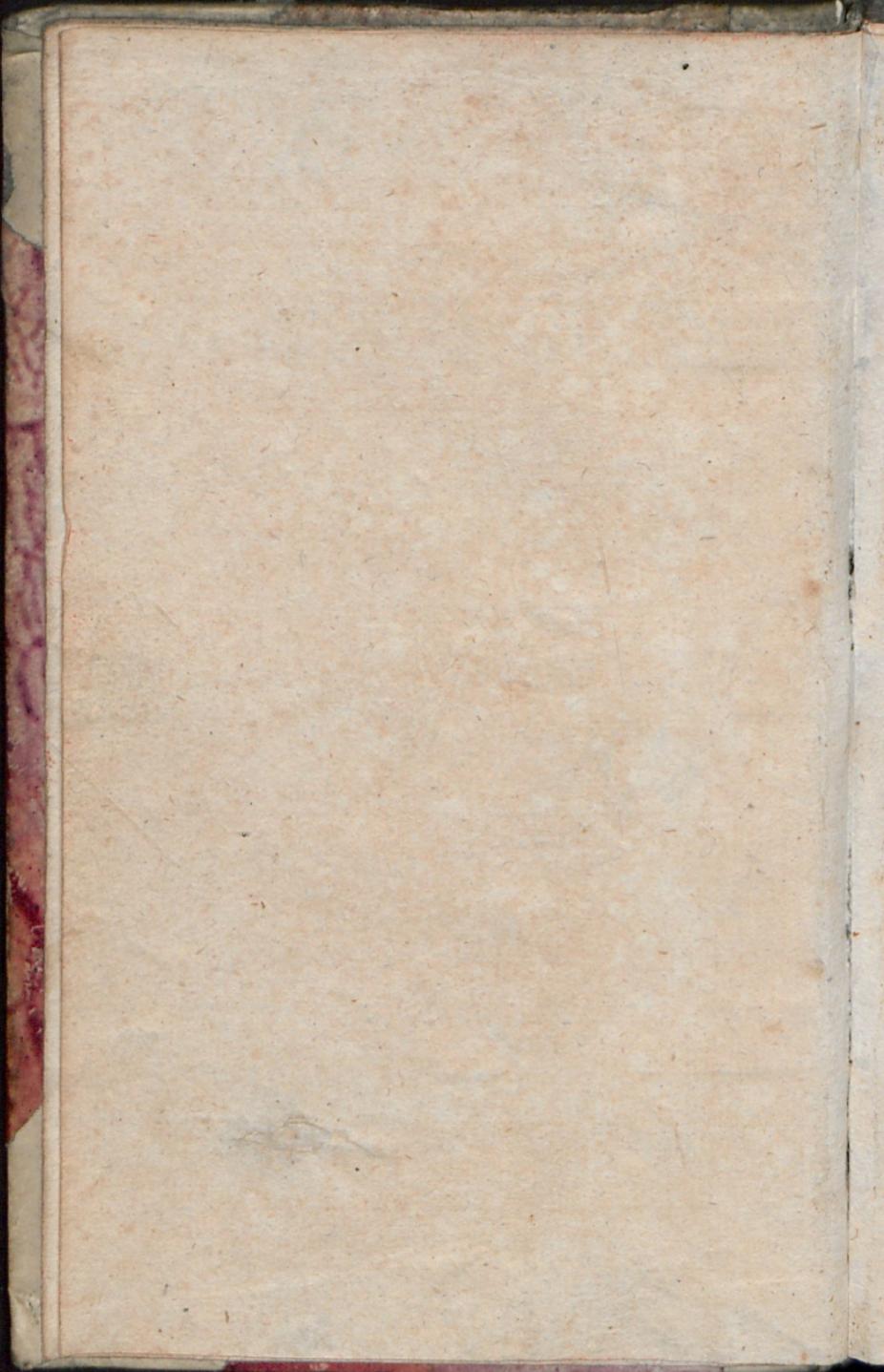

oo R

1566

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΗΘΙΚΟΙ.

THEOPHRASTI
CHARACTERES ETHICI.

VT

ISAAC. CASAVBONVS
E GRAECO IN LATINVM
SERMONE M VERTIT

ET

PETR. NEEDHAM
E MST. CODD. GRAECIS
CANTABRIGIAE RECENSUIT.

LIPSIAE ET HALAE,
EX OFFICINA CRVGIANA,
M DCC LI.

7757

ΘΕΟΦΑΝΙΑ
ΧΑΡΗΣ ΗΕΙΡΟΥ
THEOPHRASTI
CHARACTERES ETHECI

L 206,

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΗΣ ΗΛΙΟΥ
ΕΠΙΛΕΓΙΑ ΕΡΓΑΙΑΝΑ
Μ ΔΟΚΙ

IVVENIBVS
NOBILITATE GENERIS,
ET INGENII LAUDE FLOREN-
TISSIMIS

HENRICO ALEXANDRO
AB EICKSTEDT.

OTTOCARO IO. ERNESTO
LVDOV. A SEEBACH.

CHRISTOPHORO GOT-
FRIDO A KOSERIZ.

S. D.

FRIDER. GOTTH. FREYTAG.

A. M.

EX quo tempore accidit, ut auspicio &
nutu *Vestrorum perillustrium Parentum*,
quos summo ego honore colo atque
obseruo, meae Vos fidei ac disciplinae
commisso creditosque habeam, omni mihi
studio faciendum existimau, vt ad illorum
me voluntatem componerem, & iis artibus

Vestros imbuerem animos, quibus, ad liberalioris doctrinae cultum, aditus comparatur. Propterea, cum, litteris Graecis nonnihil temporis atque operaे destinari, intelligerem, neque ab eiusmodi litterarum studio Vos alienos viderem, tantum abfuit, vt a laudabili Vos instituto retraherem, vt potius, vnumquemque Vestrum, in ea animi sententia, magnopere confirmarem. Et haec caussa est, quam ob rem hunc libellum, quem vberiore deinceps sermone publice interpretabor, Vobis offero, &, solemni formula, dedico. Quod si enim, vt poeta canit:

Virtus est vitium fugere,
& nemo vitia magis animo auersatur, & fugit, quam qui illorum foeditatem turpidinemque adcurate habet cognitam; maximum fane, praeter Graecae linguae cognitionem, ad virtutem habebitis momentum, si hoc Theophrastus libello Vos odisse docuerit vitia, a quibus generofus animus semper abhorrere solet. Ita vero ex animo voueo precorque, vt nominis decus, a maioribus acceptum, non modo virtute & doctrina egregie tueri, sed & meritis aliquando in rem publicam, *perillustrium Parentum exemplo*, augere atque amplificare perpetuo studeatis. Scribebam in prouinciali scho-
la Portensi, Kal. Decembr. A. O. R.

• 1510 cxxvi.

DE

D E
THEOPHRASTO
ET EIVS
CHARACTERIBVS
PRAEFATIO.

Intra oratores, & philosophos, quos prisca vidit aetas, & Graecia, foecunda doctissimorum hominum procreatrix, gremio quasi fuit, THEOPHRASTVS, eloquentiae in primis laude clarissimus est, & varia, multiplicique rerum scientia celebratur. Patriam is habuit Eremum, 1) nobile, in insula Lesbo, oppidum, unde etiam factum est, ut antiquissimus iam temporibus, Eresii cognomine insigniretur. Ab obscuris, & ignobilibus ortus parentibus, Melantem, quem alii, ut Suidas 2) refert, Leontem dicunt, & fulloniam fecisse, memorant, patrem natus est. Prima litterarum rudimenta, in urbe patria, posuit, & Leucippo, 3) siue Alcippo, cuidam Ereso, magistro, operam dedit, iisque institutus est artibus, quibus puerilis aetas, iis temporibus, ad humanitatem, formari solebat. E patria egressus, Athenas commigravit, & ad nobilissimum illud terrarum orbis gymnasium, quo nomine Sulpitius 4) Academiam ornat, se contulit, & Platonis disciplinam 5) sequutus est. Inde, relicta Platonis schola, ad Aristotelem diuertit, & copia suavitateque dicendi, ita cepit & deliniuit praceptoris animum, ut is, admirationeoris, tam facundi, adductus, nomen immutaret discipuli, & quem ante Tyrtamum adpellauerat, initio Euphraustum, & post, Theophrastum vocitaret. Eiusmodi enim nominis fuisse originem, praeter Diogenem Laertium, & Suidam, Strabo, 6) antiquior utroque scriptor, docet, & aliam, praeter iam adductam, nominis ab Aristotele immutati causam prodit, & factum id fuisse censet, ἵνα τὴν τὰ περὶ τέρπου ὄνοματος καιροφωνίαν, 7) ut prioris nominis asperitatem fugeret. Cicero 8) autem, cuius

1) v. Strabo, L. XIII, p. 918 edit. Almelouen. Diogenes Laertius L. V. Segment. 36. & alii. 2) Suidas in voce Θεόφραστος. 3) Diogenes Laert. l. c. 4) v. Cicero, L. IV. Epist. ad Familiar. 12. 5) Diogenes Laert. L. III. Segm. 46. & L. V. l. c. 6) l. c. p. 919. 7) καιροφων forte hoc loco est, quod Graeci alias καιροφωνοι dicunt. Sed nihil definio. 8) in Oratore c. 19.

P R A E F A T I O.

cum sententia Plinii, 9) & Quintiliani 10) verba congruunt, Theophrastum quidem, diuinitate, ut ait, loquendi, nomen inuenisse, 11) arbitratur, neque tamen Aristotelis meminit, neque de causa nominis, quam Strabo adlegat, mentionem facit. In schola igitur Aristotelis, summa animi alacritate & ingenii solertia, versatus est, & quae tradita fuere a magistro, celeriter adripuit, qua de causa, quod de Theopompo, & Ephoro Isocrates, 12) de Xenocrate autem, & ipso Aristotle, Plato 13) olim dixerat, id Aristoteles 14) in acerrimo Theophrasti, & lenissimo Callisthenis ingenio usurpauit, atque, alteri se calcaria, alteri frenos adhibere, professus est. Et, cum Aristoteles, ab Eurymedonte & Demophilo impietatis accusatus, Olympiade CXIV, si quidem recte posuit Diogenes Laertius calculum, Athenas relinqueret, Chalcidemque cederet, Theophrastus in magistri successit locum, & tam multos auditores natus est, ut eorum numerus duo fere millia expleret. Fuit inter eos Nicomachus, Aristotelis filius, quem eximia is caritate dilexit, & Menander, comicus, qui liberiores veteris comoediae sales, moderato dicendi genere, temperauit, & comoediae, ut dicitur, novae auctor extitit. Igitur fallit, quemadmodum Heumannus, 15) vir clarissimus, iam animaduertit, & fabulam belle excogitatam, Aulus Gellius 16)

9) in praefat. H. N. 10) L. X. Institut. Orat. c. 1. 11) Cl. Heumanus P. XVII. Act. philosoph. p. 671. vbi ea, quae de Aristotele commemorantur, in dubium vocat, & Aristotele, magistro, indigna censet, vocem Θεόφραστος non nisi passua significacione gaudere existimat. Sed causam non video, cur Straboni, Diogeni Laertio & Suidae, testibus utpote domesticis, hac ex parte refragemur, quandoquidem illi exacta Graecae linguae cognitione instruti fuerunt, & vocem Θεόφραστος actiue interpretati sunt. Neque eiusmodi actiue significatio analogiae repugnat. Ita Lycophron in Alexandra v. 673. Circen θυρηπλάσταν ferarum formaticem, Scholia fest: χοληπες ποιησαταν, adpellat; & Scholia fest: λις την οδηγητην, quae a nonnullis Theocrito tribuitur, Θεοφραστον nomen actiue interpretatur. 12) Cic. in Bruto c. 56. 13) Diogen. Laert. L. IV. Segm. 6. 14) Id. L. V. Segm. 39. 15) l. c. p. 675. 16) L. XIII. Noct. Attic. c. 5. vbi ita: cum iidem illi, qui de magistro definiendo petierant, praeſentes effent, vinum, ait, quod tum bibere, non esse id ex valetudine sua, sed inſalubre effe, atque asperum; ac propterea quaeri debere exoricum, vel Rhodium aliquod, vel Lesbium. Id sibi ut curarent utrumque, perirent, utrumque eo dixit, quod ſeſe magis iuuiſſet. Eunt, curant, inueniant, adſerunt; tum Aristoteles Rhodium petit, deguſtat. Firmum, inquit, berile vinum, & iucundum. Petit mox Lesbium: quo item deguſtato, utrumque, inquit, oppido bonum, ſed ηδιων διάθεσις. Id narrat,

P R A E F A T I O.

narrat, quum Aristotelem, morti proximum, discipulorum rogatu, eum, qui sibi in schola succederet, constituisse, & facta vini Lesbii Rhodiique comparatione, Theophrastum praerulisse Menedemo, scribit. Praeterquam enim, quod symbolica, ut sic dicamus, eligendi ratio, ab Aristotelis ingenio abhorre videtur, scriptores, Auto Gellio vetustiores, nihil quicquam huiusmodi afferunt, & suo narrationis veritatem silentio valde extenuant. Quo in Theophrastum animo Athenienses fuerint, vel inde existimari potest, quod, cum ab Agnonide impietatis reus 17) postularetur, non modo noxa liberatus, e iudicio discesserit, sed parum omnino absuerit, quin ipsi Agnonidae impietatis crimen intentaretur. Neque dubium est, quin aliquo, apud Lesbios, numero locoque fuerit, quandoquidem a Plutarcho 18) δις ἐλευθερῶς τυγχανεύενν τὴν πατρίδα, bis patriam, tyrannide oppressam, liberasse, perhibetur. A Philippo, Macedoniae rege, ut ab Aeliano 19) relatum legimus, omni honore cultus est, & apud Cassandrum, & Ptolemaeum gratia multum valuit, & Philippum, Cassandi filium, natu maximum, familiaritate habuit deuinclum. Neque tamen omnes fortunae casus effugere potuit. Nam, cum insti-
dia consilioque Sopuclis, quem Amphiclidiae filium Diogenes Laertius 20) vocat, philosophi Athenis excedere iuberentur, Theophrastus, qui, schola se hoc modo exclusum intelligebat, ex urbe aliquantis per secessit. Principio tamen sequentis anni, cum temere & inconsiderate se fecisse, animaduerterent Athenienses, Theophrastus, cum alius philosophis, Atbenas remigravit, & scholae, cui ante praefuerat, redditus est. Quia instruetus doctrina, philosophiae praecepta instillauerit auditorum animis, praeceps insigne eorum, qui ad eius scholam confluxerunt, copiam, plurimi indicant libri, quibus variorum rerum scientiam complexus est, & ut de illius magistro, Aristotle, Aulus Gellius 21) praedicat, omnis humanae res peritiam ostendit. Quamquam autem propemodum omnes, praeceps unum alterumque, qui ad nostram peruenit aetatem, temporis iniuria, interciderunt, titulos tamen illorum Diogenes Laertius 22) nobis conseruauit, quos singulari deinde

vbi dixit, nemini fuit dubium, quin lepide simul & verecunde, successorem illa voce sibi, non vinum delegisset. Is erat e Lesbo Theophrastus, suauitate homo insigni linguae pariter & vitae.

17) Diogen. Laert. L. V. Segm. 17. 18) Libr. aduersus Colotem, in fin. 19) Aelian. L. IV. Var. Hist. c. 19. 20) l.c. 21) L. XIX. Noct. Attic. c. 5. 22) l. c. Segm. 42. ff. Conf. & Menagium ad h. l.

P R A E F A T I O.

libro, cui Theophrasti nomen est, Io. Meursius 23) recensuit, iisque nonnullos adiecit alios, quorum, apud scriptores, aliquam mentionem inuenierat. Initio, si Basilius 24) verbis fides habenda est, Platonis ritu, dialogos conscribere statuerat, sed cum ea re, Platonii se fore imparem, cerneret, incepto, haud fecus, atque Aristoteles, desistit, διὸ τὸ συνιδένει ταῦτα Πλάτωνικῶν χαριτῶν τὴν ἔνδαινην, quia vterque, se Platonica suauitate desitui, animaduertierat. Quamvis autem Theophrastus, quod Basilio largiri possumus, illo orationis genere, quod dialogo accommodatum est, Platonem habuerit superiorēm; neminem tamen quemquam adhuc inuenimus, qui dicendi venustatem, quam voce pariter & stilo prodidit, ei fecerit dubiam. Cicero sane, 25) doctus & intelligens huius generis existimator, Aristotelē & Carneadi, quos eloquentes, in dicendo suaves, & ornatos, nominat, Theophrastum proxime adiungit, suumque amicum, 26) & τερψθὲν λίτην, 27) delicias suas, vocat, &, quodam loco, 28) querit: quis Theophrasto dulcior? Actione præseruit oratoria, que e voce & gestu, motuue corporis constat, permultum valuit, quam ob rem, Hermippus, apud Athenaeum, 29) eius in exprimendis hominum moribus industriam laudat, dicitque, eum in Peripato καθίσαντα διατελοῦσα τὸν λόγον, εὖματς ἀπεκχομένον κινήσως, ὥδε σχῆματος τινός· καὶ ποτε ὁ φορέας μιμευμένον ἐξέζαντα τὴν γλώσσαν περιλήκην τὰ χάλι, sedentem, cum verba faceret, orationem sic instituere solitus, ut nullum gestum praetermitteret, nullam figuram corporis, argumento conuenientem; itaque helluonem & gulosum cum aliquando imitaretur, exferta lingua, labra circumlinxisse. Neque vero ita in promptu semper habuit eloquentiam, quin vox aliquando eum desiceret, atque ex improviso ille, in Areopago, obmutesceret, excusatione quidem usus, ὅτι κατεπλάγη τὸ ἀξιωμα τὸ συνέδριον 30), quod perterritus fuerit splendore confessus; cui autem Democebres, quem aemulum habebat, satis lepide respondit: ὦ Θεόφραστε, Ἀθηναῖοι ἄστοι, ἀλλ' οὐ οἱ δώδεκα Θεοὶ οἱ δικαζούστες, οἱ Theophraste, Atheniensis erant, non duodecim Dii, qui iudicio praeerant. Qua ratione, exquisitam in vestitu munditiam adbibuerit, idem, apud Athenae-

23) Liber Lugd. Bat. 1640. in 12. prodiit. Inuenitur Tom. X. Theauri Gronouian. p. 621. 24) Epistola CLXVII. 25) L. I. de Orator. c. II. 26) L. II. ad Attic. epist. 16. 27) Plutarch. in vit. Ciceron. p. 1599. opp. edit. Steph. 28) in Brut. c. 31. 29) L. I. Dipnol. p. m. 21. 30) v. Aelianus L. VIII. Var. Hist. c. 12.

P R A E F A T I O.

um, *) Hermippus restatur, quando, eum, λαμπτὸν, καὶ ἔξηστη μένου, nitido, & exacto cultu, ad sebolam processisse narrat. Et Teles, antiquus, apud Stobaeum, 31) scriptor, elegantiam in vestibus, cum laetitia in viatu coniungit, & de Theophrasto, & Xenocrate ita scribit: Παρὰ τάχοις γάρ ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ ὑπόδημα ἔχειν καὶ τέτο ἀκάππτον, ἥλις ὡκ ἔχειν. Εἶτα χλωνίδαι, παῖδων ἀκολθίαι, οἵται μεγάλην εἰς τὸ σύνδετον ὄπως ἄρτοι καθαροί, ὅφον μὴ τὸ τυχόν οἴνον δὲ ἥδυν, ὑποδοχάς τας ἐπιβαλλέσσας, ἵνα πολυτελῶς Ἐλευθεροὶ γάρ ταῦς ἀντοῖς οἱ τοιαύτη ἀνατροφὴ ἐκπίνετο, apud illos opus erat, calceos habere, eosque non consutos, sed sine clavis; deinde chlamydem, famulos sequentes, magnam domum, panes ad conuiuium puros, obsonium non vulgare, vinum suave, epulasque similes, hoc est, pretiosas. Nam eiusmodi victus, apud eos, liberalis habebatur. Quod a sua nonnumquam ipso discesserit sententia, neque per omnia sibi adcurate constituerit, ex Ciceronis verbis 32) liquet, ubi eius, de rebus diuinis, opinionem adducit, & eiusmodi inconstantiam esse ferendam, negat: Cum Epicuro ei minus conuenit, cuius πρὸς Θεόφραστον, aduersus Theophrastum, liberum Plutarctus 33) laudat, & Leontium, Epicuri amicam, & discipulam, contra Theophrastum scripsisse, praeter Ciceronem, 34) Plinius 35) ostendit. Ad grandiorum peruenit aetatem, & cum, ob senectutem, minus valeret pedibus, leticia circumuectus est. Quo aetatis anno, diem obierit supremum, nondum fatus exploratum habemus. Illum, anno aetatis octogesimo & quinto e vita discessisse, scribit Diogenes Laertius, 36) cuius tamen sententiae Hieronymus 37) refragatur, qui, ad septimum, supra centesimum annum, vitam produxit Theophrastum, affirmsat. Sed, ut inter eruditos nondum conuenit, vitrum de Theophrasto, an Themistocle loquatur Hieronymus: ita nec Theophrasti verbis, quae Casaubono, etiam si postmodo ille sententiā mutauit, nonnihil mendī prae se ferre vīsa sunt, res plane conficitur, praeservim cum Lucianus, 38) & Censorinus, 39) qui de philosophis longius aetate prouedit, quam diligentissime exposuerunt, silentio Theophrastum praetercunt. Hinc etiam nuperrime Heumannus, 40) verba: καὶ βεβιωκὼς ἐτῇ οὐενήκοντα ἐννέα, qui annos nonaginta nouem iam vixerim,

*) l. c. 31) Serm. XCV. 32) L. l. de Nat. Deor. c. 13. 33) libr. aduersus Coloten, p. 2035. opp. 34) L. l. de Nat. Deor. c. 33. 35) in praefat. 36) l. c. Segm. 40. 37) in epist. ad Nepotianum. v. Casaubon. ad Theophrast. Character. p. 11. 38) πρὶ τῶν μαρτυρίων. 39) de Die Natali c. 15. 40) l. c. p. 680.

P R A E F A T I O.

in glossatum habuit numero, quae librorum quondam orae adscripta, aucteris verbis postea illata fuerunt. Tametsi autem natu admodum grandis fuerat Theophrastus, moriens tanen rerum naturam adcusavit, 41) quod ceruis, & cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil interesset, hominibus, quorum maxime interfuerit, tam exiguum dedisset vitam, quorum si actas potuisse esse longinquier, futurum fuisse, ut omnibus perfectis artibus, omni doctrina hominum vita erudiretur. Quae verba, ut nostra quidem fert sententia, philosopho non satis digna sunt, & ad μεμφιζετων referri debent, quam, in suis characteribus, Theophrastus ipse descripsit. Mortuo Theophrasto Athenienses funus satis amplum, 42) faciendum curauerunt, & ad unum omnes pedibus exequias prosequiri sunt. Verba, quae paullo ante mortem protulit, ultimae voluntatis tabulas, quas signauit, & acute dicta, Diogenes Laertius 43) exhibet. Ut autem beneficia, ob quam a Diogene Laertio 44) evocaverintur, beneficus, nominatur, aliquod, post mortem eius, extaret monumentum, pecuniam, Athenaeo 45) teste, quibusdam philosophorum conuenticulis legauit, ινα ευνοετες τὰ κατά τὰ συμπόσια λέγει εωφόρων, v.g. πεπαιδευμένων διεξάγωσιν, ut, quos habent in conuiuio fermones, temperanter & docte perlequi possent. Eximiam bibliothecam, in qua Aristotelis libri inerant, Neleo 46) reliquit, & Stratonom 47) Lampsacenum, in schola, successorem natus est. Et haec haecelus de Theophrasto. Cetera, quae, breuitatis causa, omisimus, a Diogene Laertio, 48) Stanlio, 49) Fabricio, 50) & Heumanno 51) repeti poterunt. Quod ad libellum, cui haec praefari volumus, adiner, Theophrasti ille nomen prae se fert, & praeter Petrum Victorium, 52) a nemine, quod sciamus, illi ab iudicatus est. Neque vila, ut Fabricii 53) verbis utar, est ratio, quare eius iudicio, cui res ipsa, & veterum testimonia refragantur, subscriptibamus. Nam, Diogenes Laertius, duobus locis, 54) Theophrasti οὐδεὶς χαρακτῆρας recenset, unde etiam Menago 55) in mentem venit suspicari, duos olim hoc nomine extitisse libros, ex quibus alter, qui de

- 41) v. Cicero L. III. Tuscul. Quaest. c. 28. 42) Diog. Laert. l. c. Segm. 41. 43) Id. l. c. Segm. 41 & 51. 44) Id. l. c. Segm. 34. 45) L. V. Dipnotoph. p. 186. 46) Diog. Laert. Segm. 52. Strabo L. XIII. p. 906. vbi huius bibliothecae fata enarrat. 47) Diog. Laert. l. c. Segm. 58. 48) L. V. Segm. 36. ss. 49) P. V. Histor. Philos. p. 491. 50) L. III. Bibliothec. Greec. c. 9. 51) P. XVII. Act. philolog. initio. 52) L. XVII. Var. Lect. c. 7. 53) L. III. Biblioth. Greec. c. 9. § 13. 54) l. c. Segm. 47, 48. 55) in Laert. p. 211.

virtu-

P R A E F A T I O.

virtutibus egit, plane perierit, alter, qui de vitiis exponit, & aliqua sui parte mutilus est, ad nostram memoriam peruererit. Characterum autem nomine Theophrastus libellum inscripsit, quia illo naturam, seu formam, ut Cicero τὴν χαρακτῆρος vocem latine reddidit, 56) vitiorum, viuis quasi coloribus, depictam, ante omnium oculos ponit, & tanquam exerto digito, monstrat homines, vitiorum labe infectos, atque exclamat :

Hic niger est, hunc, tu Romane, caueto 57).

Ita enim, sicuti omnibus patet, in hoc argumento Theophrastus versatur, ut vitium, de quo agitur, aliqua ex parte describat, & selecta deinde, ex communī usū sensuque defumta, affectionum exempla subiungat, atque iis, cœu notis, omni luce clarioribus, vitiōs homines designet. Cœue, igitur, pures, perfectas, & suis omnibus numeris absolutas hec reperiri definitiones, utpote cum nec ipse Theophrastus tales umquam venditauit, sed solemni potius formula : ὡς τύπῳ λαβεῖν se leuiter modo unumquodque descripsiisse vitium, declarauit. Cum enim philosophus pariter & orator esset Theophrastus, mox rhetorum, qui morum eiuscemodi descriptionibus, quas ἀδοκοιας Graeci vocant, discipulos exercere solebant, vitiorum naturam expressit, & simplici, & conciso, suavi tamen & perspicuo dictionis genere, ad id, usus est. Inter eos, qui de his characteribus praecclare meriti sunt, Isaacus Casaubonus principem tenet locum, qui, praeterquam quod quinque posteriora capita, iis, quac olim edita fuerant, adiecit, & omnium primus euulgauit, totum etiam librum ē Graeco in Latinum vertit sermonem, & luculento commentario illustravit. Est ille commentarius, quod haud immerito mireris, odd, ut ipse loquitur, 58) πάρεγγον ἐν ἀποδημίᾳ, in itinere confeclus, & tamen multa abstrusa, & recondita antiquitatis Graecae, sine cuius notitia Theophrasti librum nemo facile intelligit, capita egregie enucleat. Hinc Iosephus Scaliger 59) ad Casaubonum ita scribit: Cum primum mihi saliuam mouissent Theophrastei characteres tui, dicam serio, de potestate mea exiui, neque me continere potui, quin ea de te praedicarem, quae & meritum tuum, & amor meus postulabant. Anno praesentis seculi duodecimo, Petrus Needham, Anglus, octo codicium, manu exaratorum, quos Anglia & Gallia suppeditaverat, & sex typis impressorum praefidio instructus, Theophrasti characteras Cantabrigiae edidit, & nonnulla loca, vicio depravata, restituit, pauca mutauit ex ingenio, & plura aliter atque

56) in Orator. c. II. 57) Horat. L. I. Sat. 4. 84. 58) v. Commen-
tar. p. II. 59) L. I. Epist. 35.

adhuc

P R A E F A T I O.

ad huc factum erat, inter punxit. In Casauboni versione, quod fieri nonnumquam debuerat, nihil immutauit, cuius etiam commentarium adhuc integrum, & ea praesertim re, magnam a litterarum Graecarum studiosis gratiam init, quod Iacobi Duportii praelectiones, in decem & sex priora characterum capita, nunc omnium primus nobiscum communicauit, illasque suo auctori, quem Stanleum fuisse, quidam 60) existinuerant, adseruit. Etiam si enim Casauboni acumen criticum haud adsequutus est Duportus, vir tamen fuit Graecae linguae gnarissimus, qui Casauboni versionem interdum castigavit, & nativas Graecarum vocum significationes feliciter eruit, & in lucem produxit. Καὶ τὰ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.

60) Auctor vitae Stanleii, quae praefixa est illius Historiae philosophicae; & inde Fabric. L. III. Biblioth. Graec. c. 9. § 13.

INDEX CAPITVM.

Προσόμιον.	Praeloemium.
Cap. I. Περὶ εἰρηνείας.	De Caullatione.
II. Κολακείας.	Adulatione.
III. Ἀδολεσχίας.	Garrulitate.
IV. Ἀγροκίας.	Ruflicitate.
V. Αρεσκείας.	Blanditia.
VI. Ἀπονείας.	Vaecordia, sive perdita audacia.
VII. Διληῖς.	Loquacitate.
VIII. Δογοποίεις.	Famigeratione sive rumorum conſtione.
IX. Ἀναισχυντίας.	Impudentia.
X. Μικρολογίας.	Sordida parsimonia.
XI. Βδελυφίας.	Impuritate sive moribus impuris.
XII. Ἀκκιρίας.	Intempestiuitate sive inscitia temporis.
XIII. Περιεργίας.	Sedilitate inepta.
XIV. Ἀναισθίας.	Stupiditate.
XV. Αθεστείας.	Contumacia sive ferocitate.
XVI. Δεστιδικίας.	Superstitione.
XVII. Μερψιμοτέρας.	Querela sive iniqua querulitate.
XVIII. Ἀπιτίας.	Dissidentia.
XIX. Δυσχερείας.	Foeditate.
XX. Ἀνδίας.	Insuauitatem sive taedio.
XXI. Μικροφιλοτιμίας.	Sordida & friuola laudis cupidine.
XXII. Ἀνελεύθερίας.	Illiberalitate.
XXIII. Ἀλληλενείας.	Ostentatione.
XXIV. Ἄπειροφάντιας.	Superbia.
XXV. Δειλίας.	Timiditate.
XXVI. Ὀλιγαρχίας.	Oligarchia, sive moribus optimatum.
XXVII. Ὀψικείας.	Insolentia, sive sera institutione.
XXVIII. Κακολογίας.	Maledicentia.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΗΘΙΚΟΙ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ηδη μὲν καὶ πρότερον πολλάκις ἐπιτίθεται τὴν διάνοιαν, ἐθαύμαστα, ὡς δὲ ἔδει παύσομαι θαυμάζων, τι γὰρ δῆποτε τῆς Εἰλάδος ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀέρα κειμένης, καὶ πάντων τῶν Εἰλλήνων ὁμοίως παύεινομέγων, συμβέβηκεν ἡμῖν ἢ τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν τρόπων ἔχειν. Εἴγω γὰρ, ὡς Πολύκλεις, συνθεωρήσας ἐκ πολλᾶς τὴν ἀνθρωπίνην Φύσιν, καὶ βεβιώκὼς ἔτη ἐννεήκοντα ἐννέα, ἐτι δὲ ὡριληκῶς πολλαῖς τε καὶ παντοδαπαῖς Φύσεσι, καὶ παρατεθεαμένος ἐξ ἀκριβείας πολλῆς τέστε ἀγαθῆς

THEOPHRASTI CHARACTERES

ETHICI.

PROOEMIVM.

Saepe equidem iam ante, quum hac de re adtentius cogitare cœpisssem, miratus sum, sed nec mirari fortasse desinam, quid caussae sit, cur quum Graecia omnis eidem coelo subiecta sit; quum etiam Graeci omnes eodem modo instituantur; non omnes tamen iisdem moribus vtamur. Ego siquidem, mi Polycles, quum a multo tempore hominum naturas esse in contemplatus, (quippe qui annos nonaginta nouem iam vixerim; & cum multis atque omnis generis naturaeque hominibus sim versatus) quum, inquam, diligentia magna &

A

ταῦ

τῶν αὐθέωπων οὐ τές φαύλες ὑπέλαβον δὲν
συγγράψαι, ἐπί τε τοῖς αὐτῶν ἐπιτηδεύσοις
ἐν τῷ Βίῳ. Εὐθήσω δέ σοι κατὰ γένος, ὃσα τε
τυγχάνει γένη τρόπων τέτοις προσκείμενα, ἢ
ἐν τρόπον τῆς οἰκονομίας χρῶνται. Τὸ πολαμβά-
νω γένερ, ὡς Πολύκλεις, τές ίνεις ήμῶν Βελτίως
ἔτεσθαι, καταλειφθέντων αὐτοῖς ὑπομνημά-
των τοιετῶν οἷς παραδείγματος χρώμενοι, αἱ-
ρέσονται τοῖς ἐυσχημονεστοῖς συνεντά τε καὶ
ομιλεῖν, ὅπως μὴ πατοαδεέστεροι ἀντιαντῶν.

Τρέψομαι δὲ ηδη ἐπὶ τὸν λόγον. Σὺν δὲ πα-
ραπολεθῆσαι τε καὶ εἰδῆσαι, εἰ δρῶς λέγω.
Πρῶτον μὲν ἐν ποίησμα τὸν λόγον αἴπει τὸν
τὴν εἰρωνέαν ἐγγλωκότων, αἴφεις τὸ προοιμιό-

probos simul & improbos homines consideras-
sem, atque inter se comparasse, faciendum du-
xi, vt, quae sit vitae degendae utrumque ratio,
hoc scripto complecterer. Exponam autem tibi
generatim, cum omnes morum species, quibus il-
li sunt praediti, tum quis sit illorum vitae quoti-
diana modus. Liberos enim nostros, mi Polycles,
fore meliores, existimo, si monumenta ipsis hu-
iuscemodi reliquerimus; quae sibi pro exemplo
proponentes, optime moratos quoque sint ele-
cturi, quibuscum versentur & consuecant, vt in
viros tandem nihilo illis deteriores etiadant.

Sed iam ad rem ipsam me accingam. Tuum
erit, ad ea, quae dicam, animum aduertere, &
an recte dicam, pernoscere. Igitur missis prae-
fationibus & iis, quae multa poterant de re ad-

ζεσθαι,

ζεσθαι, η πολλὰ περὶ τὸ πράγματος λέγειν.
Καὶ ἀξομαὶ πρῶτον ἀπὸ τῆς εἰρωνείας, καὶ
ὅρισμαὶ αὐτήν. Εἴθ' ἔτωστὸν εἴρωνα διέξειμι,
ποῖος τις ἐστι, καὶ εἰς τίνα τρόπον κατενήνειαι.
Καὶ τὰ ἄλλα δὴ τῶν παθημάτων, ὡς περ ὑπε-
θέμην, πειράσματα κατὰ γένος Φανερὰ κατα-
σῆσα.

A.

ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

Hμὲν ἐν εἰρωνείᾳ δέξειν ἂν εἶναι, ὡς τύπῳ
λαβεῖν, προσποίησις ἐπὶ χεῖρον πράξεων
καὶ λόγων. Οὐδὲ εἴρων, τοιεπτίστις, οἷος προσ-
ελθὼν τοῖς ἐχθροῖς ἐθέλειν, λαλεῖν, & μισεῖν
καὶ ἐπαινεῖν παρόντας, οἷς ἐπέθετο λάθρος, καὶ

ferri, initium dicendi faciam ab illis, qui cauilla-
tionem amplexi sunt, vitiumque ipsum primo
definiam, deinde cauillatorem hominem descri-
bam, qualis sit, & qui eius mores. Postea vero
alias quoque animi affectiones generatim, ut an-
te diximus, explicare conabimur.

I.

DE CAVILLATIONE.

Cauillatio igitur, si quis rudi definitione com-
plecti velit, est, cum factorum tum dictorum
in deterius fictio. Homo autem cauillator talis
est, qui ad inimicos suos adeat, quasi alloqui eos
velit, non amplius odiſſe: quique illos, quibus
clam struit insidias, praesentes laudet, & si victi

A 2

τετοιες

τέροις συλλαυπεῖσθαι ήττωμένοις. Καὶ συγγνώμην δὲ ἔχειν τοῖς αὐτὸν κακῶς λέγοσι· καὶ ἐπὶ τοῖς καθ' ἑαυτὸν λεγομένοις καὶ πρὸς τὰς αἰδινέμενὰς καὶ αὐγανακτῶντας; πράσιν διαλέγεσθαι. Καὶ τοῖς ἐντυγχάνειν πατὸν σπεδὴν βελομένοις, προστέξας ἐπανελθεῖν. Καὶ μηδὲν ὅν πράττει, ὁμολογήσας, ἀλλὰ Φῆσαι βελεύσεσθαι. Καὶ προσποίσασθαι ἄρτι παραγεγονέναι· καὶ ὅψε γενέσθαι αὐτὸν· καὶ μαλακισθῆναι. Καὶ πρὸς τὰς δανειζομένες, καὶ ἐρανίζοντας, ὡς εἰ πωλεῖ. Καὶ μὴ πωλῶν Φῆσει πωλεῖν· καὶ αἴσθασε τὶ, μὴ προσποιεῖσθαι. Καὶ οὖν, Φῆσει μὴ ἐωρακέναι· καὶ ἴμολογήσας, μὴ μεμνῆσθαι. Καὶ τὰ μὲν σκέψασθαι Φάσκειν

fuerint, eorum vicem doleat. Si quis ipsi male dicat, ei ignoscit: iactaque in se conuicia negligit; cum iis etiam, qui, quod iniuriam ab ipso passi sunt, quiritant, blande benigneque loquitur. Eos, qui ipsum confessim conuentum velint, iubebit redire iterum. Quidquid agit, clam id habet, & se adhuc deliberare dicit. Idem se modo aduenisse singit; aut sub vesperam venisse, & e via languere. Pecuniam mutuo rogantibus, aut eranum ab ipso exigentibus, Nihil vendo, inquit: e contrario quum nihil vendit, tum vendere se affirmabit: Quum quid audiuerit, videri volet animum non aduertisse: Quum quid viderit, negabit vidisse. Pactus aliquid, negabit se invenisse. De aliis dicit se cogitaturum,

ταῦ

τὰ δὲ εὖ εἰδέναι, τὰ δὲ θαυμάζειν· τὰ δὲ γίγνηται ποτὲ καὶ αὐτὸς ὅτω διαλογίσασθαι. Καὶ τὸ ὄλον δεῖνος τῷ τοιόττῳ τρόπῳ τῇ λόγῳ χειροθεαῖ. Οὐ πιστεύω, Οὐχ ὑπολαμβάνω· Εἴκηπλήτιομα. ή λέγειν ἔαυτὸν ἔτερον γεγονέναι. καὶ μὴν, ἐ ταῦτα πρὸς ἐμὲ διεξῆσι. Παραδοξόν μοι τὸ πρᾶγμα· ἀλλὰ τινὶ λέγε ὅπως δὲ ἡ σοὶ ἀπιστήσω, ἢ ἐκείνῳ καταγνῶ, ἀπορέματι. Α' Μ' ὅρε μὴ σὺ Θάττιον πιστεύῃς τοιαύτας Φωναῖς καὶ πλοκαῖς καὶ παλιλλογίαις· ἐχεῖσον ἐσιν ἐνρεῖν ἐδέν. Τὰ δὴ τῶν ἡθῶν μὴ ἀπλᾶ, ἀλλὰ ἐπιβελλα, φυλάττεσθαι μᾶλλον δεῖ ἡ τὰς ἔχεις.

alia nescire, mirari alia : de quibusdam se quoque iam ante similiter cogitasse. Denique frequens omnino in eius ore huiusmodi est oratio : Non credo, Non puto : Obstupesto. Sese etiam alium suisse dicet. Item, atqui non haec erat ipsius apud me oratio. Res mihi videtur mira, & fidem omnem superare : Quaere alium cui ista narres : Tibine credam, an illius dampnum fidem, nescio. At tu, caue sis, vocibus istiusmodi & involueris simulationum recantatis dictis credas : quare deterior nulla queat reperiri. Enimvero mores huiusmodi hominum non simplicium, sed insidiosorum, magis quam viperas fugere debeimus.

ΠΕΡΙ ΚΟΛΑΚΕΙΑΣ.

Tὴν δὲ κολακεῖαν ὑπολάβοι ἐν τις ὁμιλίαιν
αἰσχραῖν εἶναι, συμφέρεσσαν δὲ ἡ κολακεύ-
οντι. Τὸν δὲ κόλακα τοιεῖτόν τινα, ὥσε πορευόμε-
νον αἴμα εἰπεῖν, Εὐθυμῆς ἀποβλέπεσσι πρὸς
σε οἱ διά Θρωποι; τἜτο δὲνὶ τῶν ἐν τῇ πόλει γίνε-
ται, πλὴν σόι. Ἡνδοκίμεις χθὲς ἐν τῇ σοῦ
πλειόνων γαρ ἡ τρισκονῖτα αὐτὸν πρωτη-
νων, ἡ ἐμπεσούσης λόγγος, τὶς εἴη Βέλτισος, ἀπὸ οὐ-
τῆς αρχαμένης πάντας, ἐπὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς καλε-
νεχθῆναι. Καὶ ἀλλος τοιαῦτα λέγειν. Λ' πότε
ιμαλίς αφελεῖν κροκίδα. Καὶ ἐάν τι πρὸς τὸ τέλος

II.

DE ADVULATIONE.

Adulationem vero putet aliquis esse turpe-
m vitæ quotidianæ consuetudinem, sed quae
adulatori conducat. Adulator autem is est,
qui, si cum aliquo ambulet, ei dicat, Viden' ut
omnes in te oculos conuertunt? Fit hoc nemini
ex omnibus ciuibus, praeterquam tibi. He-
ri in porticu magnum bonae existimationis
tuae fructum capiebas: nam quum homines
ibi plus quam triginta federent, sermoque inci-
disset, Ecquis ciuium esset optimus? & orlos
ab ipso, & in eiusdem nomen simul omnes
recidisse. Haec ille loquitur, aliaque his
similia. Idem ex illius vestimentis, cui assen-
tatur, floccos solet eximere. Quod si qua vel

χωμα

Χωραὶ τῆς κεφαλῆς ἀπὸ πνεύματος προσενε-
χθῆ ἄχυρον, καρφολογῆσαι καὶ ἐπιγελάσαι
δὲ εἰπεῖν, ὅρᾶς; ὅτι δυοῖν σοι ἡμερῶν ἐκ ἐντετύ-
χησα πολιων ἔσχηματα τὰν πωγῶνα μετόν καί-
περ, ἔτις οὐ, ἄλλος, ἔχεις πρὸς τὰ ἔτη μέ-
λαιναν τὴν τέχνα. Καὶ λέγοντος δὲ αὐτῷ τι,
τὰς ἄλλας σιωπῶν κελεῦσαι, οὐ ἐπαινέσαι δὲ
ἀκόσοντος καὶ ἐπισημήνασθαι δὲ, εἰ παύσε-
ται, Ορθῶς! Καὶ σκάψαντι ψυχρῶς ἐπιγε-
λάσαι, τότε ἴματιον ὥσται εἰς τὸ σόμα, οὐ μὴ
Ἐδυγάμενος κατασχεῖν τὸν γέλωτα. Καὶ τὰς
ἄπαντῶντας ἐπισημαίνειν κελεῦσαι, ἕως ἂν Αὔτος
παρέλθῃ. Καὶ τοῖς παιδίοις μῆλα καὶ ἄπλες
πειάμενος, εἰσενέγκας δέναι, ὁρῶντος αὐτῷ:

palea, vel festuca a vento acta, illius capillamento
adhaeserit, tollit adulator; & simul renidens,
En, inquit, quia biduo hoc ego te non vidi, ut ca-
nitie barba tibi est referta; atqui tu sane, qui id
aetatis homo sis, habes, ut si quis alius, capillos
nigros. Iam si aliquid dicat Ille, hic vero adu-
lator silentium omnibus imperare, in os laudare,
dicenti voce gestuque adplaudere, & ubi finein
dicendi fecerit, Dictum bene; adclamare. Quod
si quem Ille sale aliquo perstrinxerit, eundem
iste acerbe irridebit, vestemque in os sibi indet,
quasi risum tenere non queat. In via, si qui
fiant obuii, sistere gradum iubet, donec Ille
transierit. Mala etiam, & pyra, a se emta, do-
mum liberis Illius adferre, &, spectante ipso, dare

καὶ φιλίος δὲ εἰπεῖν. χρηστὸς πατρὸς νεότητος! καὶ συνωμένος δὲ ιητηπίδας, τὸν πόδα Φῆσσοι εἴναι ἐυρυθμότερον τῷ ὑποδήματος. Καὶ πορευομένος πρὸς τὴν τῶν φίλων, προδραμάν εἰπεῖν, ὅτι πρὸς τε ἔρχεται· καὶ αναρέψεις, ὅτι προσήγγελκα. Α' μέλει δὲ καὶ τὰ ἐκ γυναικείας ὀροφᾶς διακονῆσαι δυνατοὺς ἀπνευτικούς. Καὶ τῶν ἐνιαυμένων πρώτος ἐπαινέσας τὸν οἶνον, καὶ παρεκεκριμένων εἰπεῖν, Ω's μαλακῆς ἐσθίεις! καὶ ἀρρεστὶ τῶν αὐτὸς τῆς τραπέζης, Φῆσσοι, Τεττάρης ως χρηστόν εἶται! Καὶ ἔρωτῆσαι μὴ διγοῖ, καὶ εἰ ἐπιβαλλεσθαι βέλεται, καὶ ἔτι περιτεῖλαι πυρέον. Καὶ μὴν ταῦτα λέγων, πρὸς τὸ ἐς προσπίλων, ψιθυρίζειν καὶ εἰς ἐκεῖνον ἀποβλέπων,

moris habet: atque adeo ipsos osculatus, Probi patris pullitatem! ait, exclamans. Crepidas eimenti si coimes adfuerit, pedem dicet ipso calceo esse concinniorem. Adeunte Illo ad amicorum aliquem, cursu praeire adsentator, & huic quidem, Venit ille, inquit, ad te: statimque reuersus, Ego, ait, de tuo aduentu praeimonui. Sane etiam, quaecunque ad muliebre forūm pertinent, didicit iste omnia sedulo & diligenter ministrare. Nec non ex omnibus conuiuis vinum primus laudare: & illi adsidue adsistens, dicere, Vt tu molliter comedis! & de iis, quae mensae sunt adposita, aliquid adtollens, Hoc, vero, ait, quam bonum est! Quaerere etiam amat, numquid Ille frigeat: numquid tegi adhuc & amplius aniciri velit: & quidem haec dicens, ad aurem hominis se inclinat, & iisque aliquid insuffrat: in eundem etiam, dum

τοῖς

τοῖς ἀδέοις λαλεῖν. Καὶ τὸ παιδὸς ἐν τῷ θεάτρῳ ἀφελόμενος τὰ προσκεφάλαια, αὐτὸς ὑποσρῶσαι. Καὶ τὴν οἰκίαν Φῆσαν ἐν ἡρχίτειλονθεάτρῳ καὶ τὸν ἀγρὸν ἐν πεφυτευθεάτρῳ καὶ τὴν εἰκόνα ὄμοιαν εἶναι. Τὸν φάλακρον τὸν πίλακόν ἐξ θεάσατθα πάντας καὶ λέγοντας καὶ πράτιοντα ἡ χαριεῖσθαι ὑπολαμβάνει.

Γ.

ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

Hδὲ ἀδολεσχία ἐσὶ μὲν διήγησις λόγων μακρών καὶ ἀπροβλεπτῶν. Οὐ δὲ ἀδολέσχης, τοιεπτός ἐσιν, οἷος ὁν μὴ γινώσκει, τέτω παρεκπαθεζόμενος πλησίου, πρῶτον μὲν τῆς ἑαυτῆς

alios adloquitur, oculos defixos habet. Puluinos in theatro puero ademtos, ipse substernit. Domum, ait, bene & ingeniose fuisse dimensam & aedificatam: agrum diligenter constitum: imaginem per esse similem. In summa, adsentatorem semper videoas & facere omnia, & dicere, quae audientibus putat fore grata.

III.

DE GARRVLITATE.

Garrulitas est longorum & inconsideratorum sermonum effutatio. Garrulus autem eiusmodi est, qui vel apud ignotum, iuxtim ei adsidens, vxoris suaes laudes praedicare instituat: de-

Δ 5

γυναικί

γυναικὸς εἰπεῖν ἐγνώμονν· εἶτα δὲ τῆς νυκτὸς
εἶδεν ἐνύπνιον, τῷτο διηγήσασθαί. Εἴδ' ὁν εἶχεν
ἐπὶ τῷ δεῖπνῳ τὰ καθέκασα διεξελθεῖν. Εἶτα
δὲ προχωρῆντος τῷ πράγματος, λέγειν ὡς
πολὺ ποιηρότεροι εἰσιν οἱ νῦν ἀνθρωποι τῶν ἀρ-
χαίων· καὶ ὡς ἄξιοι γεγόνασσαν οἱ πυροὶ ἐν τῇ
ἀγορᾷ· καὶ ὡς πολλοὶ ἐπιδημεῖσι ζένοι· καὶ
τὴν θάλασσαν ἐν Διονυσίων πλώιμον εἶναι· καὶ
εἰ ποιήσειν ὁ Ζεὺς ὑδωρ πλεῖον, τὸ ἐν τῇ γῇ
βελτίω ἔστε σθαί. Καὶ ὅτι σύγρεν εἰς νέωτα γε-
ωργήσει· καὶ ὡς χαλεπόν ἐσι τὸ ζῆν. καὶ ὡς
Δάμιππος μυσηροὶς μεγίτην δοῦλον ἔισησε. Καὶ,
Πόσοι εἰσὶ κίονες τῷ Ωιδείᾳ; Καὶ, Χθὲς ἥμεται.
Καὶ. Τις ἔινι ἥμέραι σήμερον; Καὶ ὑπομένη τις

inde, quod praecedenti nocte somniauerit, id nar-
ret: tuum, quaecunque in coena sibi fuerint adpo-
sita, omnia sigillatim recenseat. Mox vero, ubi
incaluerit, homines huius seculi dicet esse anti-
quis deteriores: frumenta in foro vili venisse pre-
gio: peregrinos esse in urbe quamplurimos: mare
statim a Dionysii patere nauibus: &, si Jupiter
pluerit, eorum, quae terra conduntur, meliorem
fore prouentum: seque agrum suum in sequen-
tem annum esse culturum: ait etiam, viuendi ra-
tiones esse perdifficiles: &, quum Mysteria agi-
tarentur, Damippum facem omnium maxi-
mam statuisse. Quaerit etiam, quot sint Odei
columnae: &, Heri, ait, vomui: & Quotus
hic est mensis dies? Quod si quis patien-
tia
autòv

CHARACTERES ETHICI. II

αὐτὸν, μὴ ἀφίσασθαι. Καὶ, ὡς Βοηδρομῶνος
μὲν ἐπὶ τὰ Μυσῆρια, Πυανεψιῶνος δὲ Αἴτατέ-
ρις, Ποσειδεῶνος δὲ τὰ κατ' αὐγές Διονύσιοι.
Παρατείσαντα δὴ τὰς τοιάτις τῶν ἀνθρώ-
πων ἡ διαρρόμενον αἴπαλλάττεθαι, ὅπεις ἀπύρε-
τος βόλεται εἰναι. Εἴργουν γὰρ συναρκεῖσθαι
τοῖς μῆτεσ σχολὴν, μήτε σπεδὴν διαγνώσκεσσι.

Δ.

ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΙΚΙΑΣ.

Hδὲ ἀγροίκια δίξειν ἀνένναι αἱματίασσοχή-
μων. Οὐ δὲ ἀγροίκος, τοιότερος τις, οἷος κυ-
κεῶνα πιῶν, εἰς ἐκκλησίαν πορεύεσθαι· καὶ τὸ
μύρον Φάσκειν ἐδὲν τῇ θύμῳ ἥδιον ὄζειν· καὶ

tem se praebeat, numquam ille ab eo discedat.
Narrabit Mysteria mense Boëdromione, Apatu-
ria Pyanepsione, Posideone vero, quae ruri agi-
tantur Dionysia, solita celebrari. Id genus ho-
mines demissis manibus, grandique gradu, fu-
giat, oportet, quisquis febre carere volet. Dif-
ficile enim est cum iis durare, qui neque otii,
neque negotii tempora distinguere norunt.

IV.

DE RVSTICITATE.

RVsticitas vero honestatis & decori ignoratio
videri queat. At rusticus est, qui, hausto phar-
maco, in concionem nihilominus prodeat: qui-
que, vnguentum non suauius fragrare thymo, di-
μείζω

μείζω τῇ ποδὸς τὰ ὑποδηματα Φορεῖν· καὶ
μεγάλη τῇ Φωνῇ λαλεῖν. Καὶ τοῖς μὲν φίλοις
καὶ σικαῖσιν ἀπιστεῖν, πρὸς δὲ τὰς αὐτὰς σικέτας
αὐτακονισθαι περὶ τῶν μεγίστων· καὶ τοῖς πατέρ-
αυτας ἐργαζόμενοις μισθωτοῖς ἐν ἀγρῷ πάντας
τὰ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας διηγεῖσθαι. Καὶ αὐτο-
βεβλημένος ἄγω τῇ γόνατος καθίσανεν. ὅτε
τὰ γυμνὰ αὐτῷ Φοίνεος θα. Καὶ ἐπ' ἄλλῳ
μὲν μηδενὶ θαυμάζειν. μήτε ἐπιλήπτεος θα. ἐν
ταῖς ἴδοις· ὅτ' αὖ δὲ οἴη βοῦν ή ὄνον, ή τράγου,
ἔσηκας θεωρεῖν. Καὶ προσειρῶν δέ τι ἐκ τῆς
ταμείας, δεινὸς Φαγεῖν· καὶ ζωρότερον πιεῖν· καὶ
τὴν σιτοποιὸν πειρῶν λαθεῖν· καὶ τὸ ἀλέσας μετ'
αὐτῆς τοῖς ἔνδον πάσι· καὶ αὐτῷ τὰ ἐπιτήδεια.

cat:calceos gestat pede grandiores: voce etiam alta loqui siveuit. Amicis necessariisque suis parum fidens, de rebus maximis ad famulos refert: quae cunque in concione audiuit, omnia mercenariis suis, qui ruri apud ipsum opus faciunt, enuntiat. Saepe etiam ueste ita supra genu subducta sedet, ut denudatae corporis partes conspicui queant. In via aliorum quidem nihil admiratur, neque ulla re percellitur: sed si bouem, asinum, aut hircum viderit, ibi homo gradum sistere, & contemplari. Quumque aliquid e promtuaria cella depromit, decerptum inde frustum vorat: & vinum inercius potat: diligenter interim, ne hoc ancilla panifica resfciscat, cauens. Deinde vero cum illa molere, & quae sunt ad victum necessaria, tum sibi, tum vniuersae familiae, parare solet.

Kai

Καὶ ἀριστῶν δὲ ἄμας τοῖς υποζυγίοις ἐμβαλεῖν τὸν χέρτον καὶ κόφαντος τὴν θύραν ὑπακεῖσαι αὐτός. Καὶ τὸν οὐνα προσπαλεσάμενος καὶ ἐπιλαβόμενος τὴν δύνυχας, εἰπεῖν. Ἐτος Φυλάττει τὸ Χωρίον, καὶ τὴν σίκιαν. Καὶ τὸ ἀργύριον δὲ παρέστη λαβὼν αποδοκιμάζειν, λίσαν μὲν λυπρὸν εἶναι, καὶ ἔτερον ἄμας αλλατίεσθαι. Καὶ εἴ τω ἀροτρον ἔχεισεν, ἢ κόφιον, ἢ δέρέπον, ἢ θύλακον, ταῦτα τῆς νικτὸς κατὰ ἀγρυπνίαν ἀναμιμνησκόμενος. Καὶ εἰς ἀδυνκαταβαίνων ἐρωτήσαι τὸν ἀπαντῶντα, Πόσης ἡσαν αἱ διφέρεια καὶ τὸ τάξιχος; Υἱός, εἰς σήμερον δὲ ἀγώνιν γεμνήσαν ἔγει; ή, εἰπεῖν, ἐνθὺς ὅτι βέλεται καταβὰς αποκείρασθαι. Καὶ ἐν

Inter prandendum iumentis pabulum obiicit: &, si quis fores pulset, ipse auscultat. Vocato etiam cane, & eius rostro manu prehenso, Hic, inquit, & agrum & domum custodit. Argentum, quod ab aliquo acceperit, quasi tenuie, aut nimis asperum, solet reiicere, &, vt alio id sibi mutetur, postulare. Aratum si cui forte utendum dederit, aut cophinum, aut falceum, aut faccum, nocte intempesta illa repetet, si per insomnium fuerit eorum recordatus. In urbem cum venit, obuium quinque interrogans, Quanti, ait, pelles & salsamenta venibant? &, numquid hodie Iudi neyam lunam adducunt? Dicit etiam, se simul ac descenderit,

Βαλα-

Βαλανέω δὲ ἄγα. Καὶ εἰς τὰ ὑποδήματα δὲ
ηλεῖ ἐγκρέσαι· καὶ τῆς αὐτῆς ὁδῷ παριών κο-
μισσαθαῖ παρ' Ἀρχίε τὸς ταρίχες.

E.

ΠΕΡΙ ΑΡΕΣΚΕΙΑΣ.

Hοδὲ αρέσκεια, ἔτι μὲν, ὡς ὅρῳ περιλαβέντι,
ἔντευξις ἐπὶ τῷ βελτίστῳ ηδονῆς παρα-
σκευασμή. Οὐ δὲ ἀρεσκός, ἀμέλει τοιεπτός τις,
ὅios πόρθωθεν προσάγορεύσας, ή ἀνδρας ορέ-
τισον εἰπὼν, ή θαυμάσας ἵκανος, αἱροτέραις
ταῦς χερσὶ μὴ αφίεναι· ή μικρὸν προπέμψας,
καὶ ἐρωτήσας πότε αὐτὸν ἐψεται, ἔτι ἐπεινῶν
ἀπαλλάττεσθαι. Καὶ παραληθεῖς δὲ πρὸς

tondere velle. Idem cantare in balneo, & clavis
calceos suffigere, &, quia eadem via erat, ab Ar-
chia falsamenta accipere, ac portare ipse, moris
habet.

V.

DE BLANDITIA.

Blanditia, si quis eam definire velit, est con-
gressio parum honestas voluptatis illecebras
habens. Blandus vero is est, qui elonginquiore
spatio aliquem salutare, & virum adpellare prae-
stantissimum, fortunamque eius admirari soleat,
&, vtraque manu prehendens, non dimittat: sed
aliquantis per comitatus, quaerens, quando fit il-
lum visurus, vix tandem domum reuertatur, eius
interim laudes praedicans. Idem captus arbiter

diuitias

διαταν, μὴ μόνον ὡς πάρεσι βέλεσθαι αἰρέσθαι.
 ἀλλὰ καὶ τῷ ἀντιδίκῳ, ἵνα νομίσῃ εἶναι δοκῆ.
 Καὶ τὸς ξένους δὲ εἰπεῖν, ὡς δικαιότερος λέγεστι
 τῶν πολιτῶν. Καὶ πεκλημένος δὲ ἐπὶ δεῖπνον,
 πελεῦσαὶ καλέσαι τὰ παιδία τὸν ἐξιῶντας καὶ
 εἰσιόντας, Φίσαὶ σύνες ὁμοιότεροι εἶναι τῷ πατέρι
 καὶ προσαγαγούμενος Φιλήσαι, καὶ παρ' αὐτὸν
 παθίσαι, καὶ τοῖς μὲν συμπαίχειν αὐτὸς λέγων,
 Λέπος, Πέλεκυς· τὰ δὲ ἐπὶ τῆς γαστρὸς ἔσθη
 καθεύδειν, ὅμος Θλιβόμενος. Καὶ πλειστάκις
 δὲ ἀποκείρασθαι, ή τὸς ὄδόντας λευκὴς ἔχειν,
 καὶ τὰ ιμάτια δὲ χρηστὰ μεταβάλλεθαι, καὶ
 χειροπατεῖσθαι. Καὶ τῆς μὲν αὐγορᾶς
 πρὸς τὰς τραπέζας προσφοιτᾶν· τῶν δὲ γυ-

non ei tantum, cui adest, sed aduersae etiani parti,
 ut communis vtriusque amicus habeatur, grati-
 ficari studebit. Peregrinos instiora, quam ciues
 loqui, dicit. Ad coenam innitatus coniuuii do-
 minum, vt liberos suos vocet, regabit: atque illis
 ingredientibus, negabit sicum sicui tam esse simi-
 lem, quam illi sint patri: deinde eos ad se vocabit,
 osculatusque, sibi adsidere iubebit: & cum aliis io-
 cans, en vtreim, inquiet, en securim: alios in si-
 num incumbere dormientes, quanuus onere gra-
 uetur, sinet. Comam saepius solet tondere; den-
 tes nitidos habere; vestes, quae usui adhuc esse
 possint, mutare; vnguento vti. At fori quidem
 in eam maxime partem ventitat, vbi sunt argen-
 tariorum mensae: gymnasia vero illa frequentat,

μαστίων

μναστίων ἐν τέτοις διατριβεσιν, ἐν ἔφηβοι γυναικῶντας τὸ δὲ θεάτρον καθῆσθαι, ὅτι ἐν τῇ θέᾳ, πλησιόν ταν σρατηγῶν. Καὶ αὐγοράζειν αὐτῷ μὲν μηδὲν, ξένοις δὲ εἰς Βυζάντιον ἐπισάλματος ἡ Λακωνικὴ νύναις, εἰς Κύζικον ἡ μέλι Τυμήττιον, εἰς Πόδον καὶ ταῦτα ποιῶν, τοῖς ἐν τῇ πόλει διηγεῖσθαι. Αἱ μέλει δὲ καὶ πιθηκον θρέψας δεινὸς, καὶ τίτυρον πτήσασθαι, ἡ Σινελικὰς περισεράς, ἡ Δορκαδείς αὔραγάλες, καὶ Θερικὰς τῶν σεογγύλων ληκυθίς, καὶ Βακτηρίας τῶν σκολιῶν ἐν Λακεδαιμονος, ἡ αὐλαῖαν ἔχοσαν Πέρσας ἐνυφασμένες καὶ αὐλιδίον παλαιτεριὸν κόνιν ἔχον, καὶ σφαιριστήριον καὶ τοῦτο περιών χρᾶν αἱ τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς

in quibus se ephebi exercent: in theatro autem & spectaculis iuxta ipsos praetores sedet. Idem in foro sibi quidem nihil, sed amicis, qui Byzantii sunt, mittenda munera emittat; nec non Laconicas canes, quas Cyzicum; & mel Hymettium, quod Rhodum mittat; atque, haec se facere suis ciuibus, narrat. Praeterea solet idem simiam domi alere, satyrum emere, & columbas Siculas, nec non Dorcadios talos, & Thyracas ampullas, ex illis, quae forma sunt rotunda: item baculos, siue scipiones ex obliquis Lacedaemone aduetos, nec non aulaeum, cui sunt Persae intexti: habet etiam idem parvulum atrium, puluere palaestrico respersum, & sphaeristerium: atque has aedium suarum partes solet ille obuio cuique, vel e phis

τοφοῖς

σοφισταῖς, τοῖς ὀπλομάχοις, τοῖς ἀρμονικοῖς,
ἐπιδείνυσθαι· καὶ αὐτὸς ταῖς ἐπιδείξεσιν ὑπε-
ρον ἐπεισιν, ἐπὶ τῷ ἐιπεῖν τινα τῶν θεωμένων
πρὸς τὸν ἔτερον, οἵτε τέττας ἐσὶν ἡ παλαιότερα.

5.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΙΑΣ.

Hδὲ ἀπόνοια, ἐσιν ὑπομονὴ αἰσχρῶν ἔργων
καὶ λόγων. Οὐ δὲ ἀπονενομένος, τοιχ-
τός τις, οἷος ὁ μόσαγταχὺ, καὶνῶς αἴθσα, καὶ
λοιδορηθῆναι δυναμένος. Τῷ οὖθει ἀγοραῖος
τις, καὶ ἀναστομένος, ἢ παντοποιός. Αὐτέ-
λει δυνατὸς καὶ ὁρχεῖσθαι νήφων τὸν κόρδανος,
καὶ προσωπεῖον ἔχων ἐν καρμικῷ χορῷ καὶ ἐν
Iosophorum grege, vel sophistarum, vel eorum,
qui se armis, aut musico cantu exercent, commo-
dare, ut ibi artis suae periculum faciant: quod
quidem dum illi faciunt, ipse de aliquo e specta-
toribus alii dicit, Ecce tibi cuius est haec pa-
laestra.

IV.

DE VAECORDIA, sive PERDITA
AVDACIA.

Vaecordia est, per quam aliquis & facere quid-
vis, & loqui contra honestatem sustinet.
Homo autem is est, qui iuriandum facile su-
scipiat: qui male audire, ac conuiciis proscindi,
susque deque habeat. Moribus est veteratoris-
callidi improbique, & hominis spurci, ac quiduis
audentis. Atque adeo non pudebit eum, salta-
re cordacem etiam sobrium, & in comico choro

B

δάνυμος;

Θαύμασι δὲ τὰς χαλκὶς ἐκλέγειν, καθ' ἕκαστον παριών· καὶ μάχεσθαι τοῖς τὸ σύμβολον Φέρεσ-
σι, καὶ προΐκα θεωρεῖν αἱξίσσι. Δεινὸς δὲ καὶ παν-
δοχεῦσσι, καὶ πορνοβοσκῆσσι, καὶ τελωνῆσσι·
καὶ μηδεμίᾳ αἰσχρὰν ἔργασταν ἀποδοκιμά-
σσι, ἀλλὰ κηρύττειν, μαγευτεύειν, κυβεύειν,
τὴν μητέρα μὴ τρέφειν, αἴπαγεσθαι κλοπῆς,
τὸ δεσμωτήριον πλειω χρόνον σικεῖν ἢ τὴν αὐτῆς
οἰκίαν. Καὶ τοῦτο δὲ εἴναι δόξειε τῶν περι-
ισταμένων τὰς ὄχλους, καὶ προσκαλούντων με-
γάλη τῇ φωνῇ καὶ παρεργάσθια, καὶ λοιδορε-
μένων, καὶ διαλεγομένων πρὸς αὐτές· καὶ με-
ταξὺ οἱ μὲν προσίστι, οἱ δὲ αἴπιστι, πρὶν αἰκε-
σσι αὐτᾶς· αἱλλὰ τοῖς μὲν αἴρχην, τοῖς δὲ συλ-

personatum: & quum praestigiae spectantur, ad
queinque spectantium adire & stipem aeream
exigere: ac si quis tesseram adferens, gratis specta-
re postulet, cum eo rixabitur. Cauponiam quo-
que exercere, leno, ac portitor coactiorque esse
solet: ac qui a nullo turpi artificio se abstineat;
praeco erit; coquus erit; aleator erit; matri suae
alimenta denegabit; furti etiam conuictus, obtor-
to collo rapietur, atque in carcere diutius quam
in suis aedibus habitabit. Est etiam iste ex iis, qui
turbam circa se sifunt, & obuios ad se vocant,
quibus cum voce magna & praefracta loquun-
tur, iisque maledicta ingerunt: atque illi interea
partim accedunt, partim discedunt, priusquam,
quid sibi ille velit, audierint; dum ille aliis prin-

·λαβήν,

λαζὴν, τοῖς δὲ μέρος τῆς πράγματος λέγει: ἐκ
ἄλλως θεωρεῖσθαι αἴξιῶν τὴν αἰπόνοιαν αὐτῇ, ή
ὅτ' ἂν ή πανήγυρις. Ἰναρὸς δὲ καὶ δίκαια τὰς
μὲν φεύγειν, τὰς δὲ διώκειν, τὰς δὲ ἐξόμυνυσθαι,
τὰς δὲ παρεῖναι ἔχων ἐχῖνον ἐν τῷ προκοπίῳ,
καὶ ὄφραδὲς γραμματιδίων ἐν ταῖς χερσίν.
Οὐκ αἰποδοκιμάζων δὲ δόξῃ σῆμα πολλῶν ἀγο-
ραίων σερατηγενίν καὶ εὐθὺς τάτοις δανείζειν, καὶ
τῆς δραχμῆς τόκον τρίσις ἡμιωβόλια τῆς ἡμέ-
ρας πρεστίσθαι ἢ ἐφοδεύειν τὰ μαγειρεῖα, τὰ
ἰχθυοπωλεῖα, τὰ ταριχοπωλεῖα· καὶ τὰς τό-
κους ἀπὸ τῆς ἐμπολήματος εἰς τὴν γνάθον ἐκλέ-
γειν. Εργάδεις δέ εἰσιν οἱ τὸ σόμα ἐυλυτον ἔχον-
cipium, aliis vix syllabam, aliis partem aliquam
de re tota refert, non aliter, quam in celebri homi-
num conuentu, profligatum ac perditum ingenii-
um suum spectari postulans. Litibus etiam, par-
tim, quae ipsi intenduntur, partim, quas ipse aliis
intendit, solet esse implicitus: atque in aliis ab-
fentiam suam, iureiurando interposito, excusare,
ad alias iudicio se fistere; in sinu quidem scrini-
um, præ manibus vero forensium libellorum fa-
sciculum habens. Quin etiam, quae eius est in-
signita impudentia, ducem se tabulis forensibus
praebet: ac mox illis pecunia foenori data, pro
vulsa drachmae cuiusque ternos semiobolos in
dies exigit: saepe etiam popinas & macella, vbi
pisces ac falsamenta veneunt, pererrat: nec non
quos e nundinatione sua nummos conficit, solet
eos in buccam condere. Sunt sane istiusmodi
homines admodum difficiles, quorum quidem os

τες πρὸς λοιδορίαν, καὶ φθεγγόμενοι μεγάλη τῇ Φωνῇ, ὡς συνηχεῖν αὐτοῖς τὴν αὔγορᾶν καὶ τὰ ἐργαστήρεα.

Z.

ΠΕΡΙ ΛΑΛΙΑΣ.

Hδὲ λαλιά, εἴ τις αὐτὴν ὀρίζεσθαι βέλοιτο, εἶναι ἀν δόξειν ἀκρασία τῷ λόγῳ. ὁ δὲ λάλος, τοιότος τις διος τῷ ἐντυγχάνοντι εἰπεῖν, ἀν ὄτιεν πρὸς αὐτὸν φθέγγηται, οὐτις δὲν λέγει. Καὶ ὅτι αὐτὸς πάντα ὅιδε· καὶ ἀν αὐτῷ αὐτῷ, μαθήσεται. Καὶ μεταξὺ δὲ ἀπορημένη ύποβάλλειν, εἶπας. Σὺ μὴ ἐπιλάθῃ ὁ μέλλεις λέγειν· καὶ· Εὐγε ὅτι μὲ ύπέμυντας καὶ, Τὸ λαλεῖν ὡς χρήσιμον πε! καὶ, Οὐ παρέλιπον καὶ,

ad conuiciandum facile soluitur, atque id voce ita contenta, ut eorum clamoribus & forum, & omnes tabernae personent.

VII.

DE LOQVACITATE.

LOquacitas autem, si quis eam definire velit, sermonis intemperantia esse videatur. Loquax vero is est, qui soleat ei, quocum verba facit, dicere, quidquid ille narrare inceperit, Nihil dicis: se rem omnem probe tenere: illum, si operam sibi dare velit, intellecturum. Deinde respondentem interpellans, Tu, ait, ne obliuiscaris eorum, quae dicturus eras: &, Factum bene, quod in memoriam renocasti: &, Quam iuuat interdum sermones mutuos ferere! &, Quod praeterii: &, Cele-

Ταχύγε.

Ταχύγε συνῆκας τὸ πρᾶγμα καὶ, Πάλαι σὲ παρετήρειν εἰ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐμοὶ πατειεχθῆση· καὶ ἔτέρας ἡ φόρμας τοιάυτας πορίσατθας ἀ-
σε μηδὲ ἀναπνεύσα τὸν ἐντυγχάνοντα. Καὶ ὅτι
ἄν γε τὰς καθ' ἓνα ἀποκαίσῃ, δενὸς καὶ ἐπὶ^τ
τὰς αἴθροις καὶ συνεστηνότας πορευθῆναι, καὶ
Φυγεῖν ποιῆσαι μεταξὺ χρηματίζοντας. Καὶ
εἰς τὰ διδασκαλεῖα δὲ καὶ εἰς τὰς παλαιστρὰς
εἰσιών, κωλύειν τὰς παιδας προσμανθάνειν το-
σαῦτα, καὶ προσλαλεῖν τοῖς παιδοτρίβαις καὶ
διδασκάλοις. Καὶ τὰς αἰπένεια φάσκοντας δει-
νοὺς προπέμψαι, οὐ ἀποκαταστῆσαι εἰς τὴν οἰ-
κιαν. Καὶ πυθόμενος τὰς ἐκκλησίας αἴτιαγ-
γέλλειν προσδιηγήσαθας δὲ καὶ τὴν ἐπ'

riter tu quidem rem perceperisti; &, Pridem ex-
spectabam, an eodem mecum recideres: aliasque
huiusmodi occasiones loquendi captans, ne re-
spirare quidem eos sinit, quibuscum loquitur. Ac
postquam singuli sunt ab eo ita enecti, tum ad
eos accedere non veretur, qui plures vna coie-
runt, eosque, de rebus seriis agentes, in fugam
vertere. Sed & ludos ac palaestras ingressus, vt
ne tantum pueri addiscant, solet efficere, verba
interea cum corporum exercitatoribus, seu pa-
dotribis, & ludimistris funditans. Si quis, dis-
cedere se velle, dicat, comitari ille, & domum
vsque deducere ac prosequi. Si forte, quid
sit in concione actum, rescierit, id aliis postea
narrabit: tum de eo praelio, quod praetore

Αριστοφῶντος ποτὲ γενομένην τὴν ἔντονος μάχην, ή τὴν τῶν Δακεδαιμονίων ἐπὶ Λυτάνδρος. Καὶ ἐξ ποτε λόγως αὐτὸς εἴπας ἡδονήμηστεν ἐντῷ δῆμῳ. Καὶ ποτὰ τῶν πληθῶν γε, ἀμαδηγόμενος, πατηγορίαν παρεμβαλεῖν· ὥσε τὸς ἀκόσοντας, ή τοι ἐπιλαθέσθαι, ή νυσάζει, ή μεταξύ παταλιπόντας ἀπαλλάγεσθαι. Καὶ συνδικάζων δὲ, καλύσαμενοι· καὶ συνθεωρῶν, θεάσασθαι· καὶ συνδειπνῶν, Φαγεῖν. Λέγων ὅτι χαλεπὸν τῷ λάλῳ ἐστὶ σιωπᾶν· καὶ ὡς ἐν ὑγρῷ ἐστιν ἡ γλώττα· καὶ ὅτι δικαίων σιωπήσειεν, ὃδ' εἰ τῶν χελιδόνων δόξειεν ἀν εἶναι λαλίσερος. Καὶ σκωπόμενος ὑπομεῖναι· καὶ ὑπὸ τῶν ἀν-

Aristophonte, nobili illo oratore, commissum est, longam narrationem contexet, item, de ea pugna, quae a Lacedaemoniis, duce Lysandro, est pugnata: & si quid ipse vñquam pro concione cum aliqua sua laude dixerit. Atque haec narrans, simul in vulgus inuehetur: idque tanto cum audientium taedio, vt eorum aliis, quae ab ipso dicuntur, obliuioni statim mandet, aliis dormitet, aliis loquentem adhuc deserat, discedatque. Denique, siue ad iudicandum cum alio fedeat, iudicare; siue ad spectandum, spectare; siue ad cibum sumendum, cibum sumere, confessorem impediet. Quippe, inquit, loquaci durum est tacere: linguam enim tanquam in vdo habet: atque adeo prae quavis hirundine garrulus videri malit, quam tacere. Adeo, se irrideri, fert patienter: idque vel

τῇ παιδίων, ὅταν αὐτὸν ἥδη καθεύδειν βρελό-
μενος κελέυῃ λέγοντα ταῦτα, λαλεῖν τι ήμιν,
ἔπως ἀνήματος ψυκός λόβη.

H.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΠΟΙΙΑΣ.

Hδὲ λογοποίεις, εἴς σύνθεσις ψευδῶν λόγων
καὶ πράξεων, ᾧ βρέλεταγό λογοποιῶν. Οὐ
δὲ λογοποίος, τοιότερό τις, οἷος υπαντήσας τῷ
φίλῳ, ἐυθὺς καταβαλὼν τὸ ἥθος, καὶ μειδιά-
σμας, ἔρωτῆσαμ, Πόθεν σὺ, καὶ τί λέγεις; καὶ,
ἔχεις περὶ τοῦτο εἰπεῖν κανόν; καὶ ἐπιβαλὼν
ἔρωτᾶν, Μή λέγεταί τι κανότερον; καὶ μὴν
αγαθός γέ εἴς τὰ λεγόμενα· καὶ, ὡς ἔσσεσ-
απορείνασθαι, εἰπεῖν, Τί λέγεις; Θάνατος;

a puerulis suis, qui somnum petituri, iubeant ipsum aliquid sibi narrante, verba facere: ut ita nobis, inquiunt, somnus obrepat.

VIII.

DE FAMIGERATIONE, siue RV-
MORVM CONFICITIONE.

Famigeratio est factorum dictorumque ad arbitrium ipsius fингentis confictio. Famigerator autem is est, qui obuius amico factus, statim mutato vultu ac renidens, interroget, Vnde tu, & quid ais: &, Habesne super hoc noui quidquam? & pergens interrogare, Nihilne, inquit, noui dicitur? atqui fausta sane sunt & laeta, quae vulgo narrantur: tum autem prius quam ille respondeat, Quid ais, inquit, nihil audiuisti? Ergo ego

Δοκῶ μοίσε ἐνωχήτειν καὶ νῶν λόγων. Καὶ εἴς τη
ἀυτῷ ή σρατιώτης. ή παῖς Αἵστις τῇ αὐλῆτῇ,
ή Δύκων ὁ ἐργολάβος παραγεγονὼς ἐξ αὐτῆς.
τῆς μάχης, ἢ Φοῖν ἀκηκοέναι· αἱ μὲν ὅντες
Φοροῦται τῶν λόγων τοιαῦται εἰσιν αὐτῷ, ὃν δὲ εἰς
αὐτὸν ἔχοι ἐπιλαβέσθαι. Διηγεῖται δὲ τέτοιες
Φάσικων λέγειν, ὡς Πολυσπέρχων καὶ ὁ Βασι-
λεὺς μάχην ενίκηε, καὶ Κάστανδρος ἐξωγενῆς.
Κανὸν εἴπη τὶς αὐτῷ, Σὺ δὲ ταῦτα πιστεύεις;
Φήσει τὸ πρᾶγμα Βοᾶσθαι γὰρ ἐν τῇ πόλει
καὶ τὸν λόγον ἐπεντείνειν· καὶ πάντας συμφω-
νεῖν· ταῦτα γὰρ λέγειν περὶ τῆς μάχης· καὶ
πολὺν τὸν ζωμὸν γεγονέναι. Εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ
σημεῖον τὸ πρόσωπα τῶν ἐν τοῖς πράγμασιν

te, sicut video, rerum nouarum epulis laute ex-
cipiam. Ac statim est illi aut miles aliquis, aut
Astrei tibicinis puer, aut manceps Lyco, qui ex
ipso praelio sit reuersus, a quo se dicat audiisse;
auctores siquidem ille tales eorum, quae dictitat,
profert, quos nemo queat arguere. Refert autem,
acepisse se ab illis, Polysperchontem cum rege
hostes praelio fudisse, & superasse, Cassandra-
que viuum in hostium potestatem venisse. Quod
si quis ei dicat, Tu autem haec credis? Imo, in-
quiet; rem enim clarissima omnium voce tota
vrbe ferri; rumorem crescere; omnes congruere,
eadem enim de praelio ab omnibus narrari: ma-
gnum nimirum ea pugna fartum esse factum.
Idque se ex eorum etiam vultu, qui rem gerunt,
ορᾶν

όραν γὰρ αὐτῶν πάντων μεταβεβληκότα. Λέγει δὲ ὡς καὶ παρακίνος παρὰ τέτοις κρυπτόμενόν τινες ἐν οἰκίᾳ. ἦδη πέμπτην ἡμέραν ἤκουται ἐκ Μακεδονίας, ὃς πάντα ταῦτα εἶδε. Καὶ ταῦτα πάντα διεξιὼν, πῶς ἀεσθε; πιθανῶς σχετλιάζει. Λέγων, δισυχῆς Κάσσανδρος! ὁ ταλαιπωρος! ἐνθυμῇ τὸ τῆς τύχης; αὖλα' ἐν ἴσχυρὸς γενόμενος. Καὶ δεῖ δὲ αὐτό σε μόνον εἰδέναι· πᾶσι δὲ τοῖς ἐν τῇ πόλει προσδιδράμινοι λέγων. Τῶν τοιέτων ἀνθρώπων τεθαύμασα τί ποτε βέλονται, λογοποιεῖντες· & γὰρ μόνον φεύδονται, αὐλαὶ καὶ ἀλυσιτελῶς ἀπαλλάξτοι. Πολλάκις γὰρ αὐτῶν ὃι μὲν ἐν τοῖς βαλανεῖοις περισάσεις ποιήμενοι, τὰ ἴματα publicam, colligere; quem viderit ipsis penitus immutatum. Addit deinde se inaudisse, quendam, qui ex Macedonia aduenerit, quique omnibus, quae gesta sunt, interfuerit, quintum iam diem ab illis domi occultari. Atque ubi haec commemorauit, miserations adiicit: at scin', quomodo? sane quam persuasibiliter. O infelici, inquiens, Cassandra! O virum aerumino sum! En Fortuna quid possit: At fuit certe Cassandra praepotens. Te vero, ait tacitum hoc tecum habere oportet: Ipse autem ad ciuium vnumquemque adcurrit, ut ei omnia narret. Evidem mirari soleo, quid sibi homines hoc genus falsis rumoribus fingendi spargendisq; ve lin: quae res, ut taceant mendacii turpitudinem, non raro ipsis incommoda euenit. Factum enim saepe, ut dum isti in balneis concursus facerent,

αποβεβλήσασιν οἱ δὲ ἐν τῇ σοφᾷ πεζομαχίᾳ
καὶ ναυμαχίᾳ νικῶντες, ἐρήμας δῖνας ὡφλήσα-
σιν. Εἰσὶ δέ οἱ, καὶ πόλεις τῷ λόγῳ κατὰ πρό-
τος αἰροῦντες, παρεδειπνῆσαν. Πάνυ δὴ
ταλαιπωρού ἀντῶν ἔις τὸ ἐπιτήδευμα· ποιε-
γάρε ποσὶ, ποιῶ δὲ ἐργασηρίω, ποιῶ δὲ μέρει
τῆς ἀγροῦς δὲ διμερεύστοιν, απαυδῶν ποι-
ῶντες τὰς αἰχόντας ἔτως, καὶ καταπονῶντες
ταῖς ψευδολογίαις;

Θ.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΧΥΝΤΙΑΣ.

Hδὲ αναισχυντία ἐσὶ μὲν, ὡς ὅρῳ λαβεῖν,
καταφρόνησις δόξης αἰσχροῦ ἔνεκα κέρδεσ.

vestes interea suas furto amitterent: alii, dum in porticu, aut pedestri, aut nauali praelio vincunt, quod vadimonium non stitissent, grauiter multitati sunt. Quibusdam etiam, dum urbes verbis suis fortiter caperent, coena interea loci periit. Enim vero misera est istorum vita & conditio: nam, quae porticus est, quae officina, quae fori pars, in qua dies non traducant integros, magno cum audiendum, quos falsis suis narrationibus obtundunt, taedio?

IX.

DE IMPUDENTIA.

Impudentiam definire licet, famae neglectum turpis quaestus gratia. Impudens autem is est,
Οὐδὲ

Οὐ δὲ ἀναισχυτος, τοιότος, οἷος πρῶτον μὲν
ὄν αἴποτερος, πρὸς τὰς αἰπελθὰν δανείζεσθαι·
εἴτοι θύσας τοῖς Θεοῖς, αὐτὸς μὲν δειπνεῖν πάρε-
τέρω, τὰ δὲ κρέα αἴποτιθένται αἵστι πάσας·
καὶ προσιαλεσάμενος τὸν αἰόλεθον, δῖναι
αἴποτης τραπέζης ἄρτον, καὶ πρέσας ἄρτος, καὶ
εἰπεῖν, αἰκιζόντων πάντων, Ἐυωχή, Τίβις. Καὶ
ὁψωνῶν δὲ, ύπομιμνήσκειν τὸν ιρεωπώλην, εἴτι
χρήσιμος αὐτῷ γέγονε· καὶ ἐσηκὼς πρὸς τῷ
σαθμῷ, μάλιστα μὲν πρέσας, εἰ δὲ μὴ δύσην εἰς
τὸν ζυγὸν ἐμβάλλειν· καὶ ἔστι μὲν λάβη, ἐν
ἔχει· εἰ δὲ μὴ, αἱράσας αἴποτε τῆς τραπέζης
χολίκιον, ἀμφὶ γελῶν ἀπαλλάσσεσθαι· Καὶ
ἔνοισι δὲ αὕτη θέαν αἰγοράσας, μὴ δὲ τὸ μέ-

qui solet, pecuniam mutuo rogaturus, ad eum
accedere, cuius aliquid per fraudem detineat: de-
inde, quum sacra diis facit, carnes, victimae suae,
fale asperfas, condit, ipse apud alium coenans:
atque ibi pedisequum suum compellans, subla-
tis de mensa carnium frusto, & pane, in omni-
um auribus, Tu, vir honeste, (Tibie,) inquit,
epulare hilariter. Quando obsonatur, lanium
meminisse iubet, si vlla vñquam in re fuerit de-
eo bene meritus; deinde autem trutinae adiistens,
principio quidem carnes, sed si id non possit,
os saltē aliquod in lancem iniiciet: quod
si auferre queat, id optime: si non, tum
ille e mensa, vel aliquod intestinorum fru-
stum rapiet, & cum risu discedet. Iam si
peregrinis, apud se diuertentibus, locum in

ρος,

εος, θεωρεῖν ἄγειν δὲ καὶ τὸν υἱὸν εἰς τὴν ύπεροχίαν, καὶ τὸν παιδαγωγόν· καὶ συσσέων μηδένας αἴξιον τοις φέρει, μεταδένειν πελεύσας καὶ αὐτῷ. Καὶ ἐπὶ τὴν αἰλοφόρων σίκιαν ἐλθάν, δωρείζει στάχυες, ποτὲ δὲ ἄχυρον. καὶ ταῦτα χειροποιήσας, αὐτογνήσας αὐτοφέρειν πρὸς αὐτόν. Δεινὸς δὲ καὶ πρὸς τὰ χαλκεῖα, τὰ ἐν τῷ Βαλανείῳ, προσελθάν, καὶ βάψας αἰρύταν αὐτούς τοὺς βαλανέας, αὐτὸς αὐτὸν καταχέασθαι, καὶ εἰπεῖν, ὅτι λέλαπται, απιών· κακεῖ,
Οὐδεμία σοὶ χάρις.

theatro ad spectandum emerit, ipse quoque, nullo pro capite suo dato aere, spectatum veniet: quin etiam liberos suos cum paedagogo eorum, secum postero die ducere non dubitat. Quaecumque autem paruo einta ferentem aliquem viderit, sibi quoque communicari iubebit. Et ubi ad aedes alienas venerit, vel hordeum, vel, si usus ita tulerit, paleam mutuaturus, eos coget, a quibus acceperit, id quod dederint, domum sibi adportare. Saepe etiam in balneis ad aëna accedens, postquam arytænam mersam repleuit, se ipse, non sine magno balneatoris clamore, perfundit: dein discedens, Laui, inquit: & ad balneatorem conuersus, Ego vero, ait, gratiam tibi nullam.

I. ΠΕΡΙ

I.

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΛΟΓΙΑΣ.

Hδὲ μικρολογία, ἐπι Φειδωλίᾳ τῷ διαφόρῳ υπὲρ τὸν καιρὸν. Οὐ δὲ μικρολόγος, τοιχίστις, οἷος ἐν τῷ μηνὶ ἡμιωβόλιον ἀπαιτεῖ ἐπὶ τὴν οἰκίαν καὶ συστιῶν ἀριθμεῖν πόσας κύλικας ἔκαστος πέπωκε· καὶ ἀπάρχεσθαι ἐλάχιστον τῇ ἀρτέμιδι τῶν συνδειπνεύσιν. Καὶ ὅσα μικρὰ τις πριάμενος λογίζεται, πάντα φάσκεν εἶναι ἄγαν. Καὶ οἱ οἴτες χύτραι, ηλοπάδα κατάξαντος, εἰσπρᾶξαι ἀπὸ τῶν ἐπιτηδείων. Καὶ τῆς γυναικὸς ἀποβαλέσσης τριχαλκον, οἷος μεταφέρειν τὰ σκεύη, καὶ τὰς κλίνας καὶ τὰς κιβωτάς, καὶ διφάνι τὰ καλύμ-

X.

DE SORDIDA PARSIMONIA.

Sordida parsimonia est studium parcendi summis, ultra modum. Sordide parcus is est, qui a sodalibus apud se conuiua agitare solitus, tanquam pro menstrua domus pensione, semiobolum exigit: & in conuiuo, quot quisque calices educat, numeret: qui etiam ex omnibus conuiuis Diana minima libamenta offerat. Iam quaecunque ei quispiam fert impensa, et si paruo emita, nimio tamen constare dicet. Si famulus ollam, aut patinam fregerit, de eius demenso tantum detrahet, quanti erat, quod fractum est. Quod si vxor trichalcum amiserit, ille vero omnem supellectilem, lectos etiam, atque capsas, loco inuehit,

ματα

ματα. Καὶ ἔσιν τι πωλῆι, τοσέτης ἀποδίσθαι,
ώστε μὴ λυσιτελεῖν τῷ πριαμένῳ. Καὶ εἰν αὐ
τέσσα, ὅτε συκοτραγύσσα, ἐν τῷ αὐτῷ κήπῳ,
ὅτε διὰ τῷ αὐτῷ αγρές πορευθῆναι, ὅτε ἐλάσαι,
ἢ φοίνικα, τῶν χαμαγένων πεπλωμάτων ἀνελέσθαι.
Καὶ τὰς ὄρες δὲ ἐπισκοπεῖσθαι ὁ σημέραι, εἰ
διαμένουσιν οἱ αὐτοί. Δεινὸς δὲ καὶ ὑπερημερίαν
πρᾶξαι, καὶ τόκον τόκον· καὶ ἐτιαν τὰς δημό^τ
τας, μικρὰ τὰς κόψας παραθέναι· καὶ
ὑψώνων, μηδὲν πριάμενος εἰσελθεῖν. Καὶ
ἀπαγορεῦσαι τῇ γυναικὶ μῆλος ἀλας χρωνύειν,
μήτε ἐλλύχνιον, μήτε κύμιον, μήτε ὀργανόν,
μήτε ἀλας, μήτε σέμιμαστα, μήτε θυλήμα-
τα· αἷλα λέγειν, ὅτι τὰ μικρὰ ταῦτα ποιῶσ

& omnia stragula scrutabitur. Quidquid vendit,
tanti vendit, ut emtori ea res cedere bono non
queat. Ficum de suo horto neminem gustare si-
verit: neminem per fundum suum transfire: aut
villam cadiuam oliuam, palmulamue, auferre.
Quotidie terminos inspectat suos, ecquid immoti
eodem loco iidem maneant. Porro autem debi-
tum, si quis die praestituta, non soluerit, poenam
pro mora, atque adeo usurae usuram solet exige-
re. Populares conuiuio accipiens, minutas adpo-
net carnes: quumq; ad obsonandum exierit, saepe
vacuus domum reuertetur. Vxori solet edicere,
ne cuiquam salem, aut ellychnium, aut cymi-
num, aut origanum, vel etiam farris quidquam,
vel corollam villam, vel libum villum commo-
det: Magnam enim, inquit, parua haec tandem

ἐσιτθὲ ἐνιαυτῷ. Καὶ τὸ ὄλον δὲ τῶν μικρολόγων
καὶ τὰς αἰργυροθήκας ἐτὸν ἴδεν ἐυρωτιώσας, οὐ
κλέισταμένας· καὶ ἀντὶς δὲ Φορεύντας ἐλάστιω
τῶν μικρῶν τὰ ἴματια, καὶ ἐπὶ ληκυθίων μι-
κρῶν πάνυ ἀλειφορεύεις, ἢ ἐν χρῷ κειρομένεις,
καὶ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας υπολυυομένεις, ἢ πρὸς
τὰς γυναιφεῖς διατεινομένεις, ὅπως τὸ ἴματιον
ἀυτοῖς ἔξει πολλὴν γῆν, ἵνα μὴ ἐυπαίνηται
ταχύ.

IA.

ΠΕΡΙ ΒΔΕΛΥΡΙΑΣ.

OΥχαλεπὸν δέ ἐσι τὴν βδελυρίαν διορίσα-
σθαι· ἐσι γάρ παιδιά ἐπιφανῆς καὶ ἐπο-
νειδίσος. Οὐ δὲ βδελυρὸς, τοιότος, οἷος ὑπαν-

in anno summa efficiunt. In summa, sordido-
rum istorum hominum loculos videas situ obsti-
tos, claves ferrugine illitas: ipsos quin etiam vi-
dere licet vestes gestare intra quam modicas: gut-
tulos, ex quibus vngantur, paruulos habere: ca-
pite esse, ad cutem, ad tonso: calceos, medio die,
exuere: & cum fullonibus obnixe agere, ut, ad
poliendam suam vestem, cretae multum adhibe-
ant, ne lorde facile contrahat.

XI.

DE IMPVRITATE, sine MORIBVS
IMPVRIS.

Imputatem vero definire non est difficile: Est
siquidem iocus ludusue euidens nimis ac flagi-
tiosus. Impurus vero is est, qui, si in liberas mu-
τῆς

τύσας γυναιξὶν ἐλευθέρωις, ἀνασυράμενος δεῖξαι τὸ αἰδον. Καὶ ἐν Θεάτρῳ κροτεῖν, ὅτ' ἂν οἱ ἄλλοι πάνωνται, καὶ συρίτειν, ἃς ἡδέως Θεωρεῖν εἰ λειποῖ ναῦστ' ἀνσιωπήσῃ τὸ Θέατρον, ἀνακύψας ἐρυγεῖν, ἵνα τὰς καθημένες ποιήσῃ μεταστραφῆναι. Καὶ, πληθόντις τῆς ἀγορᾶς, προσελθῶν πρὸς τὰ κάρυα, ἢ τὰ μύρα, ἢ τὰ ἀκρίδεων, ἐπηκὼς τραγυματίζεσθαι, ἀμφοτῷ πωλεύντι προσλαλῶν. Καὶ καλέσαις δὲ τῶν παρίσυντων ὄνομαστι τινα, ὥμη συνήθης ἐσί: καὶ σπεύδοντα δὲ περ ὁρῶν, περιμεῖναι κελεῦσαι. Καὶ ἡττωμένω δὲ μεγάλην δίκην ἀπίστωτο ἀπὸ τῆς δικαστηρίου προσελθεῖν, καὶ συνηθίσσαι. Καὶ ἐψωνεῖν ἑαυτὸν, καὶ ἀυλητρίδας μισθώσας.

lieres incidat, vestre subducta, pudenda illis ostendat. In theatro, reliquis tacentibus, ipse plaudit: & quos alii libenter spectant, ipse sibilis consecatur: & totò theatro ad spectandum intento, ipse, resupinato corpore, ructat, ut, qui sedent, oculos auertere necesse habeant. Ac, quando maxime frequens est forum, ad nuces, mala, & reliquos omnis generis fructus accedens, ibique stans, de iis comedit, sermones interea cum eorum venditore serens. Non etiam dubitat prætereuntium aliquem, nulla sibi familiaritate iunctum nominatim compellare: &, si quem aliquo properantem videat, inbebit exspectare. Solet etiam ad eum, qui, in grandis pecuniae iudicio, causa ceciderit, redeuntem ei iudicio, accedere, & ei gratulari: quumque sibi obsonia emerit, & tibi-

xvi

καὶ δεικνύειν δὲ τοῖς ἀπαυτῶσι τὰ ὄψινημένα,
καὶ παραπλανεῖν ἐπὶ ταῦτα· καὶ διηγεῖσθαι
προσάς πρὸς οὐρανόν, ἢ μυροπάλιον, ὅτι με-
θύσκεσθαι μέλλει. Καὶ οἰνοπαλῶν, κενραμέ-
νον τὸν οἶνον τῷ φίλῳ ἀποδόσθαι. Καὶ ἐπὶ
θέαν τηνιάδες πορεύεσθαι ποιῶν τὰς ψεῖς, πίνεις
προΐκεις αἱ φιᾶτιν οἱ θεατρών· καὶ αἱ ποδημῶν
δημοσίες, τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον ὄικος
καταλιπεῖν, παρὰ δὲ τῶν συμπρεσβευτῶν δα-
νεῖσθαι. Καὶ τῷ αἰκολόθῳ ἐπιθεῖναι μεῖζον
φορτίον, ἢ δύναται φέρειν, καὶ ἐλάχισα ἐπι-
τίθεισα τῶν ικανῶν. Καὶ τῶν ξενίων τὸ μέρος
τὸ ἀντέ αἴταις αἱ ποδοσθαῖς. Καὶ ἀλειφό-
μενος ἐν τῷ βαλανεῖῳ, καὶ εἰπὼν, Σαπρόγε τὸ

cinas conduxerit, ut cuique obuius fuerit factus,
obsonia illi ostendere, & ad ea inuitare: idemque
ad tonstrinam aut tabernam vngentariam adstans
narrat, velle se mox ad ebrietatem usque bibere.
Vinum vendens, etiam amico dilutum dabit. Ad
ludos, quando maxime spectandum est, liberos
suos ire non finit: tunc finit, quando gratis per
theatrorum redemptores licet spectare. Cum lega-
tus peregre proficiscitur, relicto domi viatico,
quod publice accepit, a legationis sociis mutuo
rogabit. Moris etiam habet, famulum, itineris co-
mitem, onerare quidem sarcinis supra modum,
victum vero ei suppeditare anguste nimis, & infra
modum. Lautia si cum aliis acceperit, suam por-
tionem petet, ut eam statim vendat. In balneis la-
uans, puerulo appellato, Nam hercule tu, inquit,

C

Ἐλασσον

έλαιον ἐπείω, τῷ παιδαρίῳ· τῷ αἱλοτεῖῳ αἱλει-
φεσθαί. Καὶ τῶν ἔυρισκομένων χαλκῶν ἐν ταῖς
όδοις πρὸς τῶν οἰκετῶν, δενὸς ἀπαύτησαὶ τὸ
μέρος, κοινὸν εἴη αἱ φήσεις τὸν Εὔρυην. Τὰ δὲ
δὴ τοιαῦτα· Φειδωνίῳ μέτρῳ τὸν πύνδακα ἐγ-
κεκρισμένῳ μετρεῖν αὐτὸς τοῖς ἐνδον τὰ ἐπιτή-
δεια, σφίδρα ἀποψῶν. Ὑποπρίασθαί φίλε
ἐπιλαβὼν ἀποδέσθαί. Ἀμέλει δὲ καὶ χρέος
ἀποδιδότες τριάκοντα μνῶν, ἔλατον τέτρασι
δραχμαῖς ἀποδίδονται καὶ φρεάτορας ἑταῖρος, αἱ-
τεῖν τοῖς αὐτῷ παισὶν ἐκ τῆς κοινῆς ὄψον τὰ δὲ
καταλειπόμενα ἀπὸ τῆς τραπέζης ἡμίση τῶν
ἡραφανίδων ἀπογράφεσθαί, ἵνα οἱ διακονοῦντες
πᾶσες μὴ λαβώσωσιν.

oleum nimis rancidum mercatus es: & simul
alieno se inungit. Quod si quos pueri nummos
aereos, ut sit, in via repererint, partem inde sibi
poscet, illud usurpans: Mercurium esse commu-
nem. Eiusdem hominis sunt haec quoque: Phi-
donia mensura si quid metiatur, eam adhibet, cui-
ius sit fundum collisum, & introrsus adactum:
domesticis suis demensum ipse perquam studio-
se radens metitur. Et si triginta minas soluere
habeat, ut quatuor tamen drachmae de solidō de-
siderentur, operam dabit: quando etiam tribules
conuinio accipit, solet pueris suis obsonia e
comuni postulare: dimidiatos vero raphanos,
si qui forte de mensa tollantur, annotat, ne eos
pueri ministrantes capiant.

ΙΒ. ΠΕΡΙ

IB.

ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ.

Ημὲν ἐν ἀκαίριοις, ἕστιν ἐπίτευξις λυπήσα-
τος τις, οἷος αὐχολγμένω προσελθῶν ἀναπο-
νεσθαι καὶ πρὸς τὴν ἀνττὴ ἐρωμένην κωμάζειν
πυρέττεσσαν. Καὶ δίπην ὀφληκότα ἐγγύης
προσελθῶν, κελεῦσα γάρ τὸν ἀναδέξασθαι. Καὶ
μαρτυρήσων παρεῖναι, τῷ πράγματος ἥδη κε-
κριμένῳ. Καὶ πεκλημένος εἰς γάμους, τῷ γυ-
ναικείᾳ γένεσι κατηγορεῖν. Καὶ ἐν μαρτᾶς ὁδῷ
ῆκοντας ἀρτι, παραπαλεῖν εἰς περίπατον. Δει-
νός δὲ ἡ προσάγειν ἀνητήν πλείω διδόντας ἥδη

XII.

DE INTEMPESTIVITATE, sive
INSCITIA TEMPORIS.

Intempestiuitas est congressio molesta iis, qui-
buscum congregari. Homo autem intem-
pestiuius est, qui, ad amicum occupatum acce-
dens, velit, re communicata, cum illo delibera-
re: quique ad amicam suam, febri laborantem,
veniat comissatum. Solet etiam eum, qui iam
ante fuerit ex sponsu condemnatus, adire, rogans,
ut pro se quoque intercedere velit. Et ad dicen-
dum testimonium tunc venit, quum res est iu-
dicata. Ad nuptias vocatus, in mulierum genus
inuehitur. Eos, qui e longinquō itinere modo
aduenerint, ad deambulandum secum iunxit.
Re iam vendita, emtorem adducit, qui pluris

πεπρακότι. Καὶ αἰκνούτας, καὶ μεμαθηκό-
τας αὐτοσθαμέτης ἐξ αὐχῆς διδάσκων. Καὶ πρό-
θυμος δὲ ἐπιμεληθῆναι, ἀ μὴ βέλεται τις γε-
ιέσθαι, αἰσχύνεται δὲ απείπασθαι. Καὶ
θύοντας, καὶ ἀναλίσκοντας ἡκειν τόμον ἀπα-
τήσων. Καὶ μαστιγώμενος οἰκέτης παρεσώς, δι-
ηγεῖσθαι, ὅτι ἡ ἀντεῖ ποτε πᾶς ὅτῳ πληγαῖς
λαβὼν ἀπίγξατο. Καὶ παρὼν διάτη, συγ-
κρέειν, ἀμφοτέρων βελομένων διαλύεσθαι. Καὶ
ὄρχησόμενος ἀψασθαμέταις πηδέπω μεθύον-
τος.

fit emiturus. Saepe etiam e medio hominum sibi
adssidentium surgit, ut rem illis, orsus a capite, ex-
ponat, quam omnes iam audiuerint, ac pernorint.
Et quae nolle quidem aliquis, sed denegare ta-
men erubescit, ad illa curanda promptus est. Ad
eos, qui sacra faciunt, & epulas concelebrant, ac-
cedit, ut aliquam inde partem auferat. Quod si,
praesente eo, famulus caedatur; sibi quoque pue-
rum aliquando fuisse, narrabit, qui, similiter virgis
caesus, se suspenderit. Item captus arbiter, duos
litigantes, quorum vterque rem transfigi optat,
inter se committet. Denique saltaturus, socium
manu prehendit, qui nondum sit vino madi-
dus.

ΙΓ. ΠΕΡΙ

ΠΙ.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΕΡΓΙΑΣ.

Αμέλει περιεργίας δέξειν εἶναι προσποίησίς τις λόγων καὶ πράξεων μετ' ἐνοίκοις. Οὐ δὲ περιεργος, τοιώτος τις, οἷος ἐπαγγέλλεσθαι αὐτοῖς ἀ μὴ δυνήσεται. Καὶ ὁμολογμένες τε πράγματος δικαίων εἶναι, ἐν τινας, ἐλεγχοῦ περίσσου, η̄ ἵστα δύνενται οἱ παρόντες ἐκπιεῖν. Καὶ διείργειν τὰς μαχομένες, η̄ δεὶ γινάσκειν. Ἀτραπὴ ήγήσασθαι, ἐτα μὴ δύνασθαι ἐυρεῖν ἢ πορεύεται. Καὶ τὸν σρατηγὸν προσελθάντερησθαι, πότε μέλλει παρατάττεσθαι, η̄

XIII.

DE SEDVLITATE INEPTA.

Περιεργία (quam liceat sedulitatem inceptam dicere) est dictorum factorumque simulatio, cum significatione benevolentiae. Mores eiusmodi hominis ita sunt. Facile surgens ē medio, in se recipit, quibus praestandis par non sit. Rem, quae omnium confessione iusta est, pluribus verbis, in aliquo inhaerens, docere instituit, nullo modo posse argui. Puerum vini amplius miscere cogit, quam quantum omnes, qui adsumunt, conuiuae, queant ebibere. Contendentes pugnantesque inuicem instigat. Solet etiam viam praeire, quam ignoret ipse: cuiusquidem exitum mox inuenire nequeat: & ad ductorem exercitus accedens, rogare, ecquando sit aciem ad dimicandum instruatur: nec non

τί μετὰ τὴν ἀναρίον παραγγέλλει. Καὶ προσ-
ελθὼν τῷ πατρὶ εἰπεῖν, ὅτι ἡ μήτηρ ἥδη κα-
θεύδει ἐν τῷ δωματίῳ. Καὶ, ἀπαγορέουντος
τῇ ιατρῷ, ὅπως μὴ δώσει οἶνον τῷ μαλακιζό-
μένῳ, Φήσας, Βέλεσθαι διάπειραν λαμβάνειν
ἐντρεπίσαμ τὸν κακῶς ἔχοντα. Καὶ γυναικὸς
δὲ τελευτησάσης, ἐπιγράψαμεπὶ τὸ μνῆμα, τῇ
τε ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ τῇ πατρὸς, ὃν τῆς μητρὸς,
καὶ αὐτῆς τῆς γυναικὸς τένομα, καὶ ποταπή
ἔσι· οὐκέπροσεπιγράψαμε, ὅτι ἔτοι πάντες χρη-
σοὶ ἦσαν. Καὶ ὄμνύναι μέλλων, εἰπεῖν πρὸς
τὴς περιεστηκότας, ὅτι ἡ πρότερον πολλάνις
ὅμώμονα.

quid in perendinum diem imperet: et ad patrem
veniens, En, inquit, mater in cubiculo iam
dormit. Ac quum vini usum aegroto medicus
interdixerit, solet hic illum, quasi periculi faci-
endi caussā, ad bibendum componere. Quod
si vxor obierit, monumento eius & mariti, &
patris, & matris, nomina inscribet, itemque cuias
ipsa sit: tum hoc elogium insuper adiiciet, SIN-
GVLARI OMNES ISTI PROBITA-
TE ERANT. Idem, si ad iusurandum adi-
gatur, conuersus ad circumstantem turbam, Ego
vero, inquit, iam ante saepius iuraui.

ΙΔ. ΠΕΡΙ

ΙΔ.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑΣ.

Εστι δέ ἡ ἀναίσθησίς, ὡς ὁρα εἰπεῖν, βρε-
δυτὴς ψυχῆς ἐν λόγοις καὶ πράξεσιν. Οὐ δὲ
ἀναίσθητος, τοῦτος τις, οἷος λογισάμενος ταῖς
ψήφοις, καὶ πεφάλαιον ποιήσας, ἐρωτᾷν τὸν
παρακαθάμενον. τί γίνεται; καὶ δίκην φένυγων,
καὶ ταύτην εἰσιέναι μέλλων, ἐπιλαθόμενος εἰς
ἄγρον πορεύεσθαι. Καὶ θεωρῶν ἐν τῷ θεάτρῳ,
μονος καταλείπεσθαι καθεύδων. Καὶ πολλῷ
φαγών καὶ τῆς νυκτὸς, ἐπὶ θάνον ἀνισάμενος,
ὑπὸ κυνὸς τῆς τε γείτονος δηχθῆνας. Καὶ λα-
βῶν ἡ αποθεὶς αὐτὸς, τέτοιητεῖν, καὶ μὴ δύνα-
σθαι ἔντειν. Καὶ ἀπαγγέλλοντός τινος αὐτῷ,

XIV.

DE STUPIDITATE.

Stupiditatem quoque definire possis, ut sit animi
starditas, seu dicendum, seu faciendum sit ali-
quid. Stolidus vero is est, qui sedens ad calculos,
postquam rationes putauit, & sumimam subduxit,
roget eum, qui sibi adsidet, Summa quanta est? Ac
quum ei litem aliquis intenderit, ubi ad diem il-
lum ventum est, quo disceptari caussa debet, eins
oblitus, in agrum proficiscitur. Saepe etiam se-
dens in theatro, ad spectandum, discedentibus
aliis, somno obrutus, ibi relinquitur. Idem, quum
se cibis ingurgitarit, noctu surgens, ut ad sel-
las eat, in vicini canem incidit, a quo mordetur.
Idem, quod acceperit ipse ac recondiderit, id i-
psum quaerere solet, reperiire autem non potest.

ὅτι τετελεύτηκέ τις ἀντὶ τῶν φίλων, οὐ παραγένηται, σκυθρώπασσας, ηδὲ δαιρύσσεις, εἰπεῖν,
Αγαθῆτύχη. Δενὸς δὲ οὐκέτι, απολαμβάνων
ἀργύριον ἐφειλόμενον, μάρτυρας παραλαβεῖν.
Καὶ χειμῶνος ὄντος, μάχεσθαι τῷ παιδὶ, ὅτι
σινές εἰναι ηγόραστε. Καὶ τὰ παιδία ἔσυντο
παλαιέν αἰνεγκάζων, καὶ τροχεύσειν, καὶ εἰς
κόπτες ἐμβάλλειν. Καὶ ἐν ἀργῷ αὐτοῖς Φακῆν
ἔψων, διὸς ἀλατεῖς τὴν χύτραν ἐμβαλὼν, ἀ-
βεωτον ποιῶσα. Καὶ, νοοῦσας τὸ Δίος, εἰπεῖν,
Ηδύγετῶν ἀερῶν νομίζει, ὅτι δὴ καὶ οἱ ἄλλοι
λέγουσι πίστην. Καὶ λέγοντος τίνος, πόστες οἵσι
κατὰ τὰς Ἡρίας πύλας ἐξενηγέθανται νεκρός;
πρὸς τοὺς εἰπεῖν, Οσοι ἐμοὶ ησοὶ γένοντο.

Quumque nunciatur illi, obiisse aliquem ex familiariis ipsius, ut veniat exequias, tum ille, vultu ad moestitiam composito, lacrymas etiam fundens, Bene, inquit, eueniat. Debitas autem pecunias recipiens, testes sibi adsciscit: & vigente hie me, cum famulo, quod cucumeres non emerit, iurgatur. Puerulos quin etiam suos, ut lucta se exerceant, cursu contendant, usque ad fatigacionem cogere solet. In agro, lentein ipse coquens, sale bis in ollam iniecto, ut mandi nequeat, efficit. Cumque a Iove pluit, Sane quam, inquit, siderum aqua suavis mihi videtur..... Rogatus ab aliquo, Ecquot putet Sacra porta elatos mortuos? Quoi utinam, respondens, ait, ego & tu haberemus.

IE. ΠΕΡΡ

ΠΕΡΙ ΑΥΘΑΔΕΙΑΣ.

Hδὲ αὐθάδεια. ἐσιν ἀπήνεια ἡ μιλίας ἐν λόγοις. Οὐ δὲ αὐθάδης, τοιετός τις, οἷος ἐρωτηθεὶς, Οὐ δεῖνά πῃ ἐσιν; εἰπεῖν, Πράγματά μοι μὴ πάρεχε. Καὶ προσαγορευθεὶς, μὴ αντιπροσειπεῖν. Πωλῶν τι, μὴ λέγειν τοῖς ὄντες νοις, πόσος ἀν ἀποδῆτο, αὖλ' ἐρωτᾶν τι ἔντεκτοις. Καὶ τοῖς τιμῶσι, καὶ πέμπσιν εἰς τὰς ἔορτὰς, εἰπεῖν, ὅτι ὅκαν γένοιτο διδόμενα. Καὶ ὅτι ἔχων συγγνώμην, ἔτετῷ ἀπώσαντι ἀυτὸν ἀκοσίως, ὅτε τῷ ὥσαντι, ὅτε τῷ ἐμβάντι.

XV.

DE CONTUMACIA sive FERO-CITATE.

Contumacia est verborum in congreßionibus & vitae quotidianaे vſu duritas. Homo contumax ita est comparatus, vt, si quis ex ipso sci- scitetur, Vbi est ille? respondeat, Ne sis mihi moleſtus. Salutatus, salutare inuicem neglit. Cum- que aliquid vendit, indicare quidem merces suas, interrogatus: Quanti? non dignatur: verum ipſe potius emtorem interrogat, Ecquid inueniat da- minandum? Religiosis quoque hominibus, & qui ad festa ſolemnia diis dona mittunt, dicere ſolet, minime gratis datum iſpis iri, *ſi quid diuino accep- perint munere.* Si quis illum, vel inuitus, aut expulerit, aut pepalerit, aut pede preſſerit, non eſt ex-

Καὶ φίλω δὲ ἔρωνον κελεύσαντι εἰπενεγκεῖν, εἰπών, ὅτι θυέσθαι δοῖ, ὑπεροῦ ἕκειν Φέρων, καὶ λέγειν ὅτι ἀπόλλυσιν τὸ τέτο τὸ σφρυγύσιον. Καὶ προσπλάσας ἐν τῷ ὄδῳ, δεινὸς καταρράσσεσθαι τῷ λίθῳ. Καὶ σύνεμενοι ἐπὶ ᾧ ὑπομείναν πολὺν χρόνον ἔδεναν. Καὶ ἔτε ἀσάρη, ἔτε ἔποιν τείπειν, ἔτε ὀρχήσσεσθαι ἢν ἐθελήσῃ. Δεινὸς δὲ καὶ τοῖς Θεοῖς μὴ ἐπεύχεσθαι.

I5.

ΠΕΡΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.

AΜέλει δεισιδαιμονία δύξειν εἴναι δειλεῖστος τὸ δαιμόνιον. Οὐ δὲ δεισιδαιμων, τοιότερος τις, οἷος ἀπονιψάμενος τὰς χεῖρας, καὶ περιβάναμένενος ἀπὸ ιερῆς, δάφνης εἰς τὸ σόμα λαβθῶν, ἔτω τὴν ἡμέραν περιπατεῖν. Καὶ τὴν orabilis. Et cum amico dixerit, collationem pecuniae ab ipso petenti, nihil se daturum, postea ipse ultra adferet, dicetque velle se hanc quoque pecuniam perdere. In via, si ad lapidem offendit, maledicet illi. Et, ut aliquando subsistat, alicuius expectandi causa: numquam tamen diutius cuiquam praefolabitur. Idem, ut cantet in conuiciis, aut vice sua recitet, aut saltet, adduci non potest. Postremo diis ipsis vota facere non curat.

XVI.

DE SUPERSTITIONE.

Superstitionem sane definire possumus, metaculorum erga numen adfectum. Superstitiosus vero is est, qui elotis manibus, & aqua lustrali adspersus e templo, folium lauri ore prehensum tenens, integrum diem ita ambulet. Si

idem

οδὸν ἐὰν παραδείμη γαλῆ, μὴ πρότερον πορευθῆναι, ἔως διεξέλθῃ τις, η λιθος τρεῖς υπὲρ τῆς ιδεῖς διαλάβῃ. Καὶ ἐὰν ίδη ὁφινὲν τῇ οἰκίᾳ, ιερὸν ἐνταῦθαι ιδρύσασθαι. Καὶ τῶν λιπαρῶν λιθῶν τῶν ἐν ταῖς τριόδοις, παριὼν ἐκ τῆς ληκύθου ἑλαιον ποταχεῖν· καὶ ἐπὶ γόνατος πεσὼν, καὶ προσκυνήσας, ἀπαλλάσθεοθαι. Καὶ ἐὰν μῆς θύλακον αἱ λφίτων διαφάγῃ, πρὸς τὸν ἔξηγητὴν ἐλθῶν, ἐρωτᾷν τι χρὴ ποιεῖν. Καὶ ἐὰν ἀποκρίνηται αὐτῷ ἐκδεναι τῷ συνιδέψῃ, ἀποδέψαψαι. μὴ προσέχων τέτοις, ἀλλ' ἀποτραπεῖς ξεδύσασθαι. Καὶ πυκνὰ δὲ τὴν οἰκίαν παθεῖν· καὶ ἔτε ἐπιβῆναι μνήματι, ἔτε ἐπὶ νεκρὸν ἐλθεῖν, ἔτε ἐπὶ λέχει. Καὶ ὅτ' αὖ ἐνύπνιον ιδῇ,

viam mustela, eo ingrediente, transcurrerit, non ante progredietur, quam aliis prior transferit, aut ipse tres lapides trans viam miserit. Serpentes si viderit in aedibus, facillum eo loco exstruct. Lepides vinctos, qui sunt in triuīs, solet oleo ex ampulla perfundere, nec prius discedere, quam, posito genu, eos fuerit veneratus. Quod si mus forte farinae follem arroserit, adit ad interpretem, & quid factō sit opus? eum percontatur: qui si respondeat, cerdoni nimirū tradendum esse illum follem, ut farciatur: superstiosus iste, neglecto arioli responso, religioni rem habens, exinanitum saccum a se amolietur. Solet etiam domum crebro purificare: sepulcrum nullum insistere; ad defunctorum iusta nullus accedere; neque item ad villam vñquam pueraram. In somnium por-

πορεύεσθαι πρὸς τὰς ὀἰειροπέριτας, πρὸς τὰς
μάντεις, πρὸς τὰς ὄρνιθοσκόπιτες, ἐρωτήσων τινὶ^{τινὶ}
Θεῷ, ή θεῷ προσεύχεσθαι δεῖ. Καὶ τελεσθη-
σόμενος, πρὸς τὸν Ορφεοτελεταῖς κατὰ μῆνα
πορεύεσθαι μετὰ τὴν γυναικός· εἰὰν δὲ μὴ σχο-
λάζῃ γυνὴ μετὰ τῆς τιτθῆς, καὶ τῶν παιδίων.
Καὶ ἐπὶ ταῖς τριόδοις ἀπελθὼν κατὰ κεφαλῆς
λάσσασθαι· καὶ ιερεῖς καλέσας, σκύλην δὲ
σκύλακι κελεῦσθαι ἀυτὸν περιπαθῆσαι. Μανό-
μενόν τε ἴδων δὲ ἐπίληπτον, φρίξας εἰς κόλπουν
πλύσας.

ro si viderit, pergere ille ad somniorum interpretes, ad diuinos, ad augures, sciscitaturus, cui deo, cui deae vota sint facienda. Et ut sacris initietur, ad Orpheotelestas quot mensibus cum vxore; aut si vxori non vacet, cum nutrice & filiolis suis itat. Praeterea in compitis, ante quam inde discedat, aqua in caput adspersa, se lustrat: Piatricibus quin etiam adscitis, iubet se squillae, aut catuli circumlatione purgari. Quod si quem mente captum, aut comitialem viderit, solet inhorrescens in simum sibi despucere.

IZ. ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΜΕΜΨΙΜΟΙΡΙΑΣ.

EΣΤΙ δὲ ἡ μεμψιμοιρία ἐπιτίμησις παρα-
τὸ προσῆκον δεδομένη. Οὐ δὲ μεμψιμοιρός,
τοῖος δὲ τις, οἷος, ἀποσείλαντος μερίδας τῇ
φίλῃ, εἰπεῖν πρὸς τὸν φέροντα, Εἴ Φθόνοςά
μοι τῇ ζωῇ, καὶ τῇ οἰναρίᾳ. ἐκ ἐπὶ δεῖπνου
καλέσας. Καὶ ὑπὸ τῆς ἔταιρας καταφίλε-
μενος, εἰπεῖν, Θαυμάζω, εἰ σὺ καὶ ἀπὸ ψυχῆς
με φίλεῖς. Καὶ τῷ Διὶ ἀγανακτεῖν, & διότι νει,
ἀλλὰ διότι υπερεον. Καὶ ἐνρών τι καὶ ἐν τῇ ὁδῷ
Βαλάντιον, εἰπεῖν, Α' Λ' & Θησαυρὸν ἐνεργε-
σάδε ποτε. Καὶ πριάμενος ἀνδράποδον ἄξιον, καὶ
πολλὰ δεηθεῖς τῇ παλλήντος, Θαυμάζω, εἰπεῖν,

XVII.

DE QVERELA sive INIQUA QVE-
RVLITATE.

Querela iniqua est expostulatio nullo iure fa-
cta. Hominis autem queruli mores istius-
modi sunt, ut si ad eum amicus portionem ali-
quam e coniuio miserit, dicat ei, qui adferat: Hoc
illud est, quod ego ad coenam non sum vocatus:
inuidisti nimirum mihi iusculum, & villum tu-
um. Et cum illum amica etiam & etiam suauiatitur,
Miror, inquit, si tu ex animo ista mihi des basia.
Ioui succenset, non modo si non pluat, sed etiam
si serius. Cumq; in via crumenam inuenit, Ego ve-
ro, ait, thesaurum nullus vimquam reperi. Simili-
ter, quiun paruo mancipium emerit, vt pote exo-
rato multis precibus venditore, Mirum sane,

ετι

ὅτι ὑγίες ἔτω ἄξιον ἐώνημα. Καὶ πρὸς τὸν ἐυ-
αγγελιζόμενον, "Τίσοι γέγονεν, εἰπεῖν, "Οτι
ἄν προσθῆσ, καὶ τῆς ἀστας τὸ ἥμισυ ἀπεξιν,
ἀληθῆ ἐρεῖς. Καὶ δικηνυκήσεις καὶ λαβάν
πάστας τοῖς ψήφεσ, ἐγκαλεῖν τῷ γράψαντι τὸν
λόγον, ὡς πολλὰ παραλελοιπότι τῶν δικαιων.
Καὶ ἐράντε εἰσενεχθέντος παρὰ τῶν φίλων, καὶ
Φίσαντός τίνος, Ἰλαρὸς ἔσω· καὶ πῶς, εἰπεῖν.
Ὥτε δεῖ τὸ αἰργύριον αποδεῖναι ἐκάστῳ, καὶ χω-
ρὶς τέτων, χάρειν ὁφείλειν ὡς εὐηργετημένον.

quit, si tantulo quicquam emerim, quod sit alicuius pretii. Iam si quis laetum illum nuncium ipsi adferat, Filiolo, inquiens, auctus es: Adiice, ait ille, Et dimidia bonorum pars tibi periit, tum, quod res est, dixeris. Idem, postquam in iudicio omnium calculis vicit, nihilominus tamen de eo conqueritur, qui orationem scripsit, quam pro se habuit, ut qui multa ipsius iusta omiserit. Iam si ad subleuandam ipsius egestatem amici pecunias contulerint, & dicat deinde aliquis, Nunc esto hilaris: Quo pacto esse possum? inquiet: cum & singulis sua sit pecunia reddenda: & hoc amplius, gratiae cuique, tanq̄iam pro accepto beneficio, habendae.

ΙΗ. ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΑΠΙΣΤΙΑΣ.

EΣΤΗΝ ἀμέλειαν πίστιος. ὑπόληψις τις αἰδίνιας κατὰ πάντων. Οὐ δὲ ἀπίστος, τοιχτός τις, οἷος, ἀποσείλας τὸν παιδία ὁψώντας, ἔτερον παιδία πέμπειν πευσόμενον πόσες ἐπρίστο. Καὶ Φέρων ἀπὸ τὸ ἀργύριον, καὶ τὰ σάδιον αἴρει μεῖν, πόσον ἔστι. Καὶ τὴν γυναικα τὴν αὐτὴν ἐφωτᾶν κατακείμενος, εἰκένεικε τὴν κιβωτὸν, καὶ εἰ σεσήμανται τὸ κοιλιέχιον, καὶ εἰ ὁ μοχλὸς εἰς τὴν θύραν τὴν ἀνθείαν ἐμβέβληται· καὶ ἐάν ἔκεινη Φῆ, μηδὲν ἥτιον αὐτὸς αἰαστὰς γυμνὸς ἐξ τῶν σφραγίστων, καὶ σύνυπόδητος, τὸν λύχνον ἀψας, ταῦτα πάντα περιδραμὼν ἐπισκέψα-

XVIII.

DE DIFFIDENTIA.

Diffidentia est, per quam omnes fraudis suspectos habemus. Diffidens autem is est, qui si ad emenda obsonia puerum miserit, alium mox mittat, qui percontetur, quanti emerit. Si ferat ipse pecunias, solet eas singulis stadiis numerare. Cubans in lecto, uxorem interrogat, an capsam bene clauserit: an probe sit arca ob-signata: an vestibuli foribus pessulus sit ob-ditus: ac licet adfirmet illa, nihilo tamen feci-
us, nudus ac discalceatus e lecto surgens, ac-
censa lucerna, obire singula, & inspicere pergit,

σει.

σθαγ, καὶ ἔτω μέλις ὑπνος τυγχάνειν. Καὶ τοις
οὐφείλοντας αὐτῷ ἀργύριον μετὰ μαρτύρων
ἀπαιτεῖν τὰς τόκους, ὅπως μὴ δύναντο ἔχαρναι
γενέσθαι. Καὶ τὸ ἱμάτιον δὲ ἐκδένονται δεινῶς,
εἰς ὡς Βέλτισα ἐργάσεται, ἀλλ' ὅτε ἀνῆκεῖσι
ἐγγυητὰς τὰς κναφέως. Καὶ ὅτε ἀνῆκη τὶς αἰ-
τησόμενος ἐκπώματα, μάλιστα μὲν μὴ δέναι.
Καὶ τὸν παιδαρίον δὲ ἀκολεύειν αὐτῷ
ὅπισθεν μὴ Βαδίζειν, ἀλλ' ἐμπροσθεν, ἵνα
φυλάττηται αὐτῷ, μὴ ἐν τῇ ὁδῷ ἀποδράσῃ.
Καὶ τοῖς εἰληφόσι τὶ παρ' αὐτῷ καὶ λέγεται,
Πίστε, Κατάθετε εἰς γαρ σχολάζω πέμπειν.

ac vix ita tandem somno se dedere. Ad de-
bitores suos foenus fortis exacturus, cum testi-
bus accedit; ne inficias videlicet ire possint.
Vestem poliendam, dealbandamque, non ei dare
solet, qui fullo sit optimus; sed ei, qui fideiussu-
rem det idoneum. Quod si quis pocula ab ipso
commodato roget, solet ille maxime quidem,
non dare: aut si quando det, continuo repeteret.
Puerum a pedibus iubet non a tergo sequi, sed an-
te se ambulare: ne possit ille, inter eundum, fu-
gam capeſſere, hac ratione cauens. Postremo,
iis, qui, cum aliquid ab ipso sumferint, dicunt il-
li: Refer in rationes: Imo, ait, depone: non
enī vacat, mittere flagitatum.

IΩ. ΠΕΡΙ

ΙΘ.

ΠΕΡΙ ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΣ.

EΣΤΙ δὲ ἡ δυσχέρεια, ἀθεραπευτικός σώματος, λύπης παρασκευασμή. 'Ο δὲ δυσχέρεις, τοιστότις, οἷος λέπραι ἔχων καὶ αλφὸν, καὶ τὰς ὄνυχας μεγάλες, περιπατεῖν καὶ φῆματα ταῦτα εἶναι αὐτῷ συγγενῆ αρρέωσηματα, καὶ τὸν πατέρα ἔχειν καὶ τὸν πάππον. 'Αμέλες δὲ δεινὸς καὶ ἔλικη ἔχειν ἐν τοῖς αὐτικυνημίοις, καὶ προσπλαστατα εἰν τοῖς δακτύλοις, καὶ ταῦτα μη θεραπεῦσαι, ἀλλ' ἐσσαγχητεῖν. Καὶ τὰς μασχάλας θηριώδεις καὶ δασείας ἔχειν, ἀχρεισπὶ πολὺ τῶν πλευρῶν καὶ τὰς ὁδοντας μέλανας καὶ ἐσθιομένες, ὡς δυσέντευκλος εἶναι

XIX.

DE FOEDITATE.

FOeditas est corporis incuria, & illuuiies hominibus molesta. Homo foedus is est, qui lepra & vitiligine laborans, vnguesque habens prae-longos, inter homines versetur: ac dicat, gentiles sibi esse hos morbos; nam & patrem, & aiuum fuisse eis obnoxios. Solet etiam ulcerata in tibiis, & in digitis tubercula habens, nullam iis medicinam facere; sed sinere, donec incurabilia reddantur. Axillas ferarum more hirsutas, pilis magnam laterum partem occupantibus, habet. Dentes vero nigros atque exesos, ut molestus sit & in-

D

καὶ

καὶ ἀηδής. Καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐσθίων ἀπομύττεσθαι· θύειν αἰρέαμενος, προσλαλεῖν, καὶ ἀποβρίπτειν ἀπὸ τὸ σόματος ἀμάπιεν, προσερυγγάνειν· ἐλαίῳ σαπρῷ ἐν βαλανείῳ χρῆσθαι· ἴματιον κηλίδων μεσὸν ἀναβαλόμενος, εἰς ἀγορὰν ἔχειν. Καὶ εἰς ὕριδον οἴκητης τῆς μητρὸς ἔχειν. Βλασφημῆσαι· καὶ ἐνχομένων, καὶ σπενδόντων ἐκβαλεῖν τὸ ποτήριον, καὶ γελάσαι, ὡς τεράσιόν τι πεποιώσ. Καὶ ἀυλάμενος δὲ κροτῆσαι ταῖς χερσὶ μόνος τῶν ἄλλων, καὶ συντερετίζειν· καὶ ἐπιτιμᾶν τῇ ἀυλητρείδι μὴ ταχὺ παυσαμένῃ· καὶ ἀποπλύσαι δὲ βαλόμενος ὑπὲρ τῆς τραπέζης, προσπίνσαι τῷ οἰνοχόῳ.

suavis cum eo congressus. Eidei haec quoque conueniunt: nares inter comedendum mungere: & quum edere inceperit, colloqui: & ex ore quae-dam emittere: inter bibendum eructare: oleo in balneis vti rancido: idemque in forum, veste amictus, quae sit maculis inquinata, prodibit. Quumque ad aruspicem mater exierit, lingua in-terea non fauere, neque a malis verbis se absti-nere, moris habet. Saepe etiam, dum vota liba-tionesque fiunt, pateram sibi e manibus elabi-sit, & simul risum tollit, quasi aliquid fecerit portentosum. Tibicines si audiat, unus inter omnes manibus plaudere, atque eorum etiam modulos incepta imitatione effingere: dein tibi-cinam, quod cito finem non fecerit, increpare: & dum ultra mensam vult exspuere, eum, qui pocula in convivio ministrat, conspuit.

K. ΠΕΡΙ

K.

ΠΕΡΙ ΑΗΔΙΑΣ.

ΕΣΤΙ δὲ ἀνδισα, ὡς ὅρῳ περιλαβεῖν, ἔντευξις λύπης ποιητικὴ ἀνευβλάβης. Οὐ δὲ ἀνδισ, τοιχτός τις, οἷος ἐγέρειν ἄρτι παθεύοντα, εἰσελθών, ἵνα αὐτῷ λαλῇ· καὶ αἰνάγεσθαι δὴ μέλλοντας καλύειν, καὶ προσελθών, δεῖσθαι ἐπισχεῖν ἔως ἂν περιπατήσῃ. Καὶ τὸ παιδίον τῆς τιτθης ἀφελόμενος, μαστώμενος στιγμαῖς αὐτὸς, καὶ ὑποκορίζεσθαι ποππύζων. Καὶ ἐσθίων ἀμαδηγεῖσθαι, ὡς ἐλλέβορον πιῶν, ἵνα πεψητω παθεύειν, καὶ ζωμός τῷ παραπεμένει, ἐν τοῖς ὑποχωρήμασιν αὖτῷ μελαντέρα ή χολή. Καὶ ἐρωτήσαι δὲ δενὸς ἐναντίον τῶν

XX.

DE INSVAVITATE, sive TAEDIO.

Taedium, si definire velis, est molestus absque damno congressus. Homo taediosus est, qui vix incipientem dormire excitet, ingressus, ut cum eo colloquatur: & qui ad eum accedens, qui inibi est, vt nauim soluat, moram ei adferat, & expectare iubeat, donec aliquot secum spatia confecerit. Infantem etiam puerum nutrici suae adimens, ipse mansum ei cibum in os inferet, & blandule compellans, poppysmis permulcebit. Inter edendum narrat, se, helleboro accepto, quae in visceribus haererent, eiecisse deiecisseque: tum addit, in effusis bilem fuisse, iure adposito magis atram. A matre, praesentibus amicis & familia-

D 2

οἰκείων,

οἰκέων. Ποιεῖ ήμέρας με ἔτιπτες; καὶ ὅτι ψυχὴν ὕδωρ ἐσὶ ποιεῖ αὐτῷ λακκαῖον· καὶ ὡς οὐκκος λαχανα πολλὰ ἔχων καὶ αἴπαλα· καὶ ὅτι η οἰκία αὐτῷ παγδοχεῖον ἐσι. Καὶ ξενίζων δὲ δεῖξαι τὸν παράσιτον αὐτῷ ποὺς τις· καὶ παρακαλῶν δὲ ἐπὶ τῷ ποτηρίῳ, ὅτι τέρψος τὸς παρόντας.

KA.

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ.

Hū dē μικροφιλοτιμίας δόξειν εἶναι ὄφεξιστι μῆς αὐελεγύθερος. Οὐ dē μικροφιλότιμος, τοιετός τις, οἷος σπαχάσαμ, ἐπὶ δεῖπνου κληθεὶς, πορφύρας αὐτὸν τὸν καλέσαντα κατακέιμενος δεῖρibus, quæcerere amat, Ecqua me die, mater, pereisti? Aquam, ait, sibi esse in cisterna frigidam: olera in horto multa & tenera: dominum suam hospitibus ita patere, quasi esset publicum diuerforum. Et quium peregrinos hospitio excipit, parasitum suum producit, ut videant illi, qualis sit: atque in conuiuio ad ipsum conuersus, Heus tu, parasite, inquit, ut iis, qui hic adsunt, sis oblectamento.

XXI.

DE SORDIDA ET FRIVOLA LAVDIS
CUPIDINE.

Mικροφιλοτιμία, quam possis Latine dicere ineptam, ac circa res parvas versantem ambitionem; ea est honorum ac gloriae cupidio illiberalis. Homo vero inepite ambitiosus is est, qui ad coenam vocatus, conuiuatori ipsi studeat adsi-

πνήσας.

πινῆσαι. Καὶ τὸν ὑιὸν ἀποκεῖσαι. ἀπαγαγὼν εἰς
Δελφός· καὶ ἐπιμεληθῆναι δὲ ὅπως ἀντῷ ὁ
ἀκέλαθος Αἰθίοψ ἔσαι· καὶ ἀποδέσ μνᾶν ἀργυ-
ρίες, κακοὺς ποιῆσαι ἀποδεῖται. Καὶ Βέν Θύτας,
τὸ προμετωπίδιον ἀπαντικρὺ τῆς εἰσόδου προ-
πατήλαλεῦσαι, σέμμασι μεγάλοις περιδῆσαι,
ὅπως οἱ εἰσιέντες ἴδωσιν, ὅτι Βέν Εὔτοτε. Καὶ
πομπεύσας δὲ μετὸς τῶν ἵππων, τὰ μὲν ἄλλα
πάντα ἀποδέψας τῷ παιδὶ ἀπενεγκεῖν ὄμαδε,
ἄναβαττάσμενος δὲ θοιμάτιον εἰς τὴν ἀγορὰν
περιπατεῖν. Καὶ κυναρίς δὲ τελευτήσαντος,
ἀντῷ μνῆμα ποιῆσαι, καὶ σηλίδιον ποιῆσαι,
ἐπιγράψας, ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙΟΣ.
Καὶ ἀναγέις δεκτύλιον χαλκεν τῷ Ασκληπιῷ,

dere. Qui filium Delphos abdicat, vbi comam
ponat, qui operam det, vt pedissequum habeat,
genere Aethiopem, qui etiam, si minam argenti
velit soluere, laboret, vt reddat in aspero. Et si bo-
uem sacrificari, solet anteriorem capitisi eius par-
tem magnis redimitam fertis, pro foribus, in ipso
introitu, figere; vt intelligant, quicumque ingre-
dientur, esse ab ipso bouem maestatum. Atque
vbi pomparam cum aliis equitibus duxit, reliquis
omnibus puerō traditis, qui ea domum referat,
ipse trabeatus in forum pergit, & ibi deambulat;
quumque illi parvulus aliquis canis fuerit mor-
tuus, monumentum ei faciet, adscriptis etiam in
columella his verbis: SVRCVLVS MELI-
TENSIS. Iam cum aereum annulum Aescu-

τέτον ἐκτείνειν τεφανῶν· καὶ ἀλεύθερος
δοκιμέραι. Ἀμέλει δὲ καὶ συνδιοικήσασθαι
παρὰ τῶν πρυτάνεων, ὅπως ἀπαγγείλῃ τῷ
δῆμῳ τὰ ιερά· καὶ παρεπικενασμένος λαμπρὸν
ἱμάτιον, καὶ ἐξεφανωμένος, παρελθὼν εἰπεῖν·
Ω̄ σύνδρες Διθηνῶι, ἐθύμοιν εἰ πρυτάνεις τὸ
ιερὰ τῇ μητρὶ τῶν Θεῶν ἔχοις καὶ παλᾶ, καὶ
ὑμεῖς δέ χεισθε τὰ ἀγαθά. Καὶ ταῦτα ἀπαγ-
γείλας, ἀπιὼν διηγήσασθαι οἴκαδε τῇ ἑαυτῷ
γυναικὶ, ὡς καθ' ὑπερβολὴν ἐνημερεῖ.

ΚΒ.

ΠΕΡΙ ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

H δὲ ἀνελευθερία, ἐξ περισσιατὶς ἀπόφρι-
λοτιμίας δαπάνην ἔχσα. Ο δὲ ἀνελεύ-
lapio consecrarit, ad pensis subinde nouis coronis,
totum adteret: atque adeo ipse quotidie vnguen-
tis oblinitur. Sane etiam, quae pertinent ad cu-
ram magistratus, quos prytaneos vocant, ipse di-
ligenter curare solet; quo possit, ubi litatum fu-
erit, rem populo renuntiare. Itaque candidatus,
& coronatus in concionem prodit, & infit: Nos
prytanei, o Athenienses, Matri Deū sacra rite
fecimus, & litanimus, vos igitur omnia fausta ex-
spectate. His ita renunciatis, domum reuertitur:
deinde vxori narrat, sibi prospere supra modum
res succedere.

XXII.

DE ILLIBERALITATE.

Illiberalitas est nimius quidam, p̄ae studio
parcendi sumtibus, gloriae contemtus. Illibera-
Sēpos,

Θερος, τοιετός τις, οἷος νικήσας τραγῳδεῖς, τοινίαν αὐτοθέντην ξυλίνην τῷ Διονύσῳ, ἐπιγράψας αὐτῷ τὸ ὄνομα. Καὶ ἐπιδόσεων γνωμένων, ἐκ τῷ δήμῳ αὐτοῖς, σιωπῆν, ή ἐκ τῷ μέσῳ ἀπελθεῖν. Καὶ ἐκδιδεῖς αὐτῷ θυγατέρα, τῷ μὲν ἴερεῖ, πλὴν τῶν ἴερεών, τὰς κρέας ἀποδίδοσθαι· τὸς δὲ διακονεύντας ἐν τοῖς γάμοις, οἰκοσίτες μισθώσασθαι. Καὶ τρηπαρεχῶν, τὰ τῷ κυβερνήτῃ σφράματα ἐπὶ τῷ κατατρώματος ὑποσοφέννυσθαι, τὰ δὲ αὐτῷ ἀποτιθέντα. Καὶ ἐξ ἀγορᾶς δὲ ἐψωνήσας, τὰς κρέας αὐτὸς φέρειν, καὶ τὰ λάχανα ἐν τῷ προνολπίῳ. Καὶ ἔρδον μένειν ὅτι ἀν ἐνδῷ θουμάτιον ἐκπλύνει. Καὶ Φίλες ἔργον

lis autem is est, qui, si e tragico certamine victoriā reportarit, taeniam Libero patri ligneam consecret, in qua nomen ipsius sit inscriptum: qui etiam, cum necessario Reip. tempore, pecuniae a ciuibus extra ordinem conseruntur, in concione surgens, silentio vtatur, aut e medio se proripiat. Filiam suam nuptuni collocans, mactatae victimae carnes omnes, iis exceptis, ex quibus sicut sacra, vendit: & ad ministrandū in nuptiis, mercede conductos adhibet, qui, suo quisque cibo, vescantur. Triremi praefectus, quam instruxit, gubernatoris stragulis tabulata sternet, suis interea vti parcens. E foro, postquam obsonatus est, rediens, carnes ipse gestat, atque oleum etiam in sinu. Vestem quando a fordibus purgandam locauit, domi tantisper se continet. Quod si quis amicorum eius, fortuna usus aduer-

συλλέγοντος, προειδόμενος, αποκαίμψας ἐκ τῆς
έδης, εἰπαδε πορευθῆναι. Καὶ μὴ πριασθεῖ
θεραπείας, αλλὰ μισθώσθαι εἰς τὰς ἔξεδες.
Καὶ οὐασάς, τὴν οἰκίαν κατλῦναι, καὶ τὰς κλή-
νες ἐκκορεῖσαι. Καὶ παθέζομενος παρασρέψου
τὸν τριβῶνα, ὃν αὐτὸς Φρεῖ.

Κ.Γ.

ΠΕΡΙ ΑΛΑΖΟΝΕΙΑΣ.

Αμέλει δὲ οὐαζονεῖα δόξειν εἶναι πρεσβοκία
τινῶν αὐγαθῶν, ἐκ οἴτων. Οὐ δὲ οὐαζών,
τοιεῖτό τις, οἷος ἐν τῷ Δεύγματι ἐσηκὼς διη-
γένθαι ξένοις, αἱς πολλὰ χρήματα αἴνιτον ἐσιν
ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ περὶ τῆς ἐργασίας διεν-
τηντος διεζιέναι, ηλίκη, καὶ αὐτὸς ὅσα εἴληφε.

sa, eranum a suis familiaribus exigat, idque ipse
sciat, deflectens ex itinere, domum tendit. Vxori
ancillas emit ille quidem nullas; sed, quae in pu-
blicum prodeuntem comitentur, conductit. Ma-
ne ubi surrexit, domum ipse mundare, lectosque
purgare solet. Et sedens, vile, quod gestat, pal-
lium, inuertere.

XXIII.

DE O STENTATIONE.

OSTENTATIO dici queat, inanis bo-
norum quorundam, quae non adfint, praedi-
catio. Ostentator autem eiusmodi est, qui in Dig-
itate Piracei stans, peregrinis narret, multam se
pecuniam traciebitiam habere: & de toto fo-
nebri quaestu longos sermones habeat, quantus
ille sit, explicans, & quae lucra inde fecerit.

Καὶ

Καὶ συνοδευπόρες ἀπολαύσας ἐν τῇ ἑώρᾳ λέγειν,
ώς μετὸι Ἀλεξάνδρου ἐσρατεύσατο· καὶ οὐσα
λιθονόληπτα ποτίσαι ἐκόμισε· καὶ περὶ τῶν
τεχνιτῶν, τῶν ἐν τῇ Ἀστρᾳ, ὅτι βελτίστες εἰσὶ^ν
τῶν ἐν τῇ Ἐγράπῃ. ἀμφισβητήσαι. Καὶ γράμ-
ματα εἰπεῖν, ως πάρεσι παρ' Ἀντιπάτρῳ, τρί-
τον δὴ λέγουστον παραγενέσθαι αὐτὸν εἰς Μα-
κεδονίαν. Καὶ διδομένης αὐτῷ ἐξαγαγῆς ξίλων
ἀτελέσες, εἰπεῖν, ὅτι ἀπελέγονται, ὅπως μηδὲν φ'
ἐνεστὶ συνοφαντηθῆναι. Καὶ ἐν τῇ σιτοδείᾳ ως
πλείω ἢ πέντε τάλαντα γένοιτο αὐτῷ τὰ σινε-
λώματα διδόντι τοῖς ἀπόροις τῶν πολιτῶν. Καὶ
ἄγνωστων δὲ παρακαθημένων, κελεύσατε θεῖναι
τὰς ψήφους, καὶ ποσθν αὐτὰς καθ' ἔξακοσίες

Inter eundum, viae comitem nactus, se, sub
Alexandro, in illa nobili expeditione, meru-
isse, narrabit: & quam multa inde gemmata
potoria reportarit: Asiaticos etiam artifices
Europaeis esse praestantiores, dissentientibus
aliis, contendet. Deinde, litteras ab Antipa-
tro esse adlatas, memorabit, quae ipsum, vix
duobus comitatum, in Macedoniam venisse,
dicant. Se, cum esset sibi materiae conceisa
immunis exportatio, oblato beneficio uti no-
luisse, ut omnes omnium calumnias effugeret.
Eundem se, in caritate annonae, amplius
quinque talenta pauperibus ciuibus largien-
tem insumpsiisse. Quod si ignotis adsidet, eos
iubebit ponere calculos, & illorum, quibus ali-
quid erogavit, numerum inire: qui, ut sexcenti

κατὰ μίαν· καὶ προστιθεῖς πιθανὰ ἐπίσιμοι
τέτων οὐόματα, ποιῆσαι δέκα ταῦλαντας· καὶ
τέτο φῆσαι εἰσενηρχέναι εἰς ἑράντος αὐτὸν· καὶ
τὰς τειμαρχίας εἰπεῖν, ὅτι γέ τιθησιν, ἀδὲ τὰς
λειτεργίας, σας λελειτέργυντε. Καὶ προσελ-
θὼν δὲ εἰς τὴς ἵππους τὰς αγαθὰς πωλεῖσι,
προσποιήσασθαι ἀντιδιηνόν· καὶ ἐπὶ τὰς οἰκίας
ἐλθὼν, ἴματισμὸν ἡγησαὶ εἰς δύο ταῦλαντας·
καὶ τῷ παιδὶ μάχεσθαι ἐκ ἔχων χευτὸν νῦν
τῷ αἰολῳδῇ. Καὶ ἐν μισθῷ τὴν οἰκίαν οἰκῶν·
φῆσαι, ταύτην εἶναι τὴν πατρώσαν, πρὸς τὸν
μὴ εἰδότας· καὶ ὅτι μέλλει πωλεῖν αὐτὴν, διὰ
τὸ ἐλάτιλα εἶναι πρὸς τὰς ξενοδοχίας.

reperiantur, calculis sigillatim multiplicatis, pro-
babilibus etiam cuique eorum nominibus addi-
tis, efficiet: adeo, ut deceim talentorum summa
tandem colligatur: quam omnem summam, se
inopibus subleuandis impendisse adsfirmabit: &
tamen, inquit, in hac ratione non duco instructas
a me triremes, quibus praefui: & alia, quibus
Reip. caussa, sum functus, munia sumtuosa.
Idem, ad eos accedens, qui generosos equos ven-
dunt, velle se emere simulat: & in nundinis ad
tentoria eorum, qui merces venum exponunt,
adpropinquans, vestem sibi ostendi iubet duūm
talentorum. Puerum, quod se sine auro sequatur,
grauiiter obiurgat. Denique, in conducto habi-
tans, si cum aliquo sermonem habeat, qui id
ignoret, paternas esse has aedes, dicet: quas ipse,
quod sint ad hospites excipiendos angustiores,
vendere cogitet.

ΚΔ.ΠΕΡΙ

ΚΔ.

ΠΕΡΙ ΥΠΕΡΗΦΑΝΙΑΣ.

Eστι δὲ ύπερηφανία καταφρόνησίς τις πλὴν αὐτῆς, τῶν ἀλλων. Οὐδὲ ύπερηφανος τοῖς δέ τις, οἷος τῷ σπεύδοντι απὸ δεῖπνου ἐντεῦξεσθαι φάσκειν ἐν τῷ περιπατεῖν. Καὶ εὖ ποιήσας, μεμιησθαι φάσκειν ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ βιάζειν. Καὶ προσελθεῖν πρότερος ἀδενὶ θελῆσας. Καὶ τὰς πωλεῖντας τι καὶ μεμιησθωμένες δενὸς κελευσμῷ ἤκειν πρὸς αὐτὸν ἀμὲν ἡμέρας. Καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς πορεύομενος, μὴ λαλεῖν τοῖς ἐντυγχάνσι, κατὰ κεκυφώς. "Οτ' ἀν δὲ αὐτῷ δέξῃ, ἐτίκεν τὰς φίλας, αὐτὸς μὴ συνδεπονεῖν, ἀλλὰ τῶν ὑφ' αὐτῶν τινι συντάξῃ αὐ-

XXIV.

DE SUPERBIA.

Superbia est, aliorum *omnium*, praeterquam sui, contemtus. Homo superbus talis est. Si quis eum propere *conuentum velit*, a coena se illum conuenturum dicet, inter ambulandum. Si fuerit de quoquam bene meritus, meminisse *beneficii* etiam in viis iubebit, atque adeo coget. Prior ad quemquam accedere nolet. Eos, qui emunt aliquid ab ipso, vel aliquid rerum illius conduxerunt, iubere non veretur, ut, prima luce, ad se veniant. Dum per vias ingreditur, caput semper demittens, obuiorum neminem adloquitur. Si visum aliquando ei fuerit, amicos conuiuio excipere, ipse cum illis non coenat, sed eorum aliqui, quos habet in potestate, ut conuiuarum cu-

τῶν

τῶν ἐπιμελεῖσθαι. Καὶ προσποέλλειν δὲ ἐπὸν πρεύπταυ τὸν ἐργάτων, ὅτι ἔρχεται. Καὶ ἔτε ἐπ' ἀλειφόμενον αὐτὸν ἔτε ἐσθίοντα ἐάσαι ἀν εἰσελθεῖν. Ἀμέλεις δὲ καὶ λογιζόμενος πρός τινα, τῷ παιδὶ συντάξα τὰς ψήφους διωθεῖν, οὐκεφάλαιον ποιήσαντι, γράψαντα τῷ εἰς λόγον. Καὶ μὴν ἐπιτέλλων μὴ γράψαι, ὅτι χαριζοίσθν μοι, αλλ' ὅτι βέλομαι γενέσθαι καὶ, απένειλα πρός σε ληψόμενος καὶ, ὅπως αλλως μὴ ἔται καὶ, τὴν ταχίστην.

KE.

ΠΕΡΙ ΔΕΙΛΙΑΣ.

Aμέλεις δὲ οὐδειλία δόξειν αν εἶναι υπειχεῖστης ψυχῆς ἔμφοβος. Οὐ δὲ δειλὸς τοιετός τις,

rum habeat, praecipit. Cum ad aliquem visit, praemittit, qui dicat, Ille venit. Quando vel alipta dat operam, vel cibum sumit, neminem ad se sinit introire. Quin etiam, si cum aliquo rationes purget, puero imperat, ut calculos traiicit: &, ubi summam fecerit, ut alteri ferat expensum. In epistolis numquam sic scripsierit, Feceris mihi rem gratam: Sed, Hoc fieri volo, &, Misisti ad te, qui sumeret. item, Ne aliter fiat, vide: &, quam primum.

XXV.

DE TIMIDITATE.

Enimvero timiditas videri queat, deiectione animi meticuloſa. Homo timidus eiusmodi est:

οἰος

οῖος πλέων, τὰς ἄγρας Φάσκειν ἡμίολιας ἔνει-
κούμηνται γενομένες, ἐρωτᾶν εἴ τις μὴ μεμί-
νται τὰν πλέονταν. Καὶ τὸν κυβερνήτην αὐτού-
πλοντος, αἰσθάνεσθαι, εἰ μεσοπορεῖ ἡ, τί δοκεῖ
αὐτῷ τὰ τῷ Θεῷ; οὐκέτι πρὸς τὸν παρεκκλή-
μενον λέγειν, ὅτι Φοβεῖται αἴπο ἐνυπίστι τοῖς·
οὐκέτι διδόνει τῷ παιδὶ τὸν χιτώνιον. Καὶ
δεῖσθαι πρὸς τὴν γῆν προτάγειν αὐτόν. Καὶ
σφατευόμενος δὲ προσκαλεῖν πάντας πρὸς σεν-
τον, οὐ σάντας πρῶτον περιίδειν, οὐ λέγειν ως
ἔργον διαγνῶνταί εἰσι πότερον εἰστιν οἱ πολέμιοι.
Καὶ αὐτῶν πρενυγῆς, ὅρῶν πιπλούτας. εἰπεῖν
πρὸς τὰς παρεπηκότας, ὅτι τὴν σπάθην λα-
βεῖν ὑπὸ τῆς σπεδῆς ἐπελάθετο. Καὶ τρέχειν
ὑπὸ τὴν σκηνὴν, τὸν παιδα ἐκπέμψας, κελέυειν

Nauigans dicet, promontoria esse hemiolias na-
ves: Ad minimam fluctuum agitationem, queret,
sintne, qui nauigant, omnes initiati. Guberna-
torem nauem inhibentem interrogat, an medi-
um cursum teneat nauis; & quid a Deo speret, aut
metuat. Se ex insomnio terrori, narrat adfidenti:
Indusium deinde exuit, & puer tradit; nautas,
vt se ad terram admoueant, orat. Militiae ver-
solet idem omnes ad se commilitones vocare: &
vbi stantes diligenter respexit, Difficile, inquit, est
cognitu, sint hostes, an non. Clamore auditio,
& visis, qui caderent, adstantibus dicit, se, pree-
stinatione, oblitum esse spatham sumere: & post-
quam in tentorium curriculo se recepit, puerum.

προσκο.

προσκοπεῖσθαι πᾶς εἰσιν οἱ πολέμιοι. Καὶ ἀπο-
κρύψας αὐτὴν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, ἐτα-
διατρίζειν πολὺν χρόνον. Καὶ ἐν τῇ σκηνῇ ὁρῶν
τρεινυμαστίαν προσφερόμενον τῶν φίλων, προσ-
δειμέν, καὶ θαρρεῖν κελεύειν, καὶ τέτον θερα-
πεύειν, καὶ περισπογγίζειν, καὶ μύιας σοβεῖν,
καὶ τὰν μᾶλλον ἢ μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις.
Καὶ τὸ σαλπιζὲ δὲ πολεμικὸν σημήναντος κα-
θήμενος ἐν σκηνῇ Ἀπαγ' ἐσ οἴσακας, ἐπὶ
ἔστεις τὸν ἄνθρωπον ὑπνός λαβεῖν πυκνὰ ση-
μαίνων. Καὶ ἀματος δὲ ἀνάπλεως ἀπὸ τῆς
ἀποτρίζειν τρεινυμαστος, ἐντυγχάνειν τοῖς ἐν τῆς
μάχης ἐπανιστοι, καὶ διηγεῖσθαι ὡς κινδυνεύσας
σέσωπε τὰν φίλων καὶ εἰσάγειν πρὸς τὸν κατο-
κέμενον σκεφόμενος τὴς φυλέτας, τὸν δῆμον.

inde mittit, iussum, ubi sunt hostes, diligenter spe-
culari. Interea spatham sub puluino abscondit:
deinde in ea quaerenda longum tempus terit.
Tum si vulneratum aliquem in castra ab amicis
deferri videat, adcurrit, & habere bonum animum
iubet: hunc curat, & saniem spongia effingit, nec
non muscas abigit; quiduis denique potius facit,
quam ut cum hostibus pugnet. Aeneatore classi-
cum canente, sedens ipse in tentorio, Abi, inquit,
in malam rem, hunc hominem somnum capere
non sinis; qui adeo frequenter signum des. Amat
etiam, sanguine de alieno vulnere plenus, ad re-
versos e pugna accedere, narrans, se, cum suo peri-
culo, unum ex amicis seruasse; ad iacentem etiam
tribules, & populares introducit, qui eum visant:

καὶ

καὶ τέτον ἄμος ἐκεῖνῳ διηγεῖσθαι, ὡς αὐτὸς
αὐτὸν ταῖς αὐτῇ χερσὶν ἐπὶ σκηνὴν ἐκόμισεν.

Κ5.

ΠΕΡΙ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΣ.

Δόξειν ἀν ἔναι τῇ ὁλιγαρχίᾳ, Φιλαρχίᾳ
τὸς ἰσχυρῆς κέρδους γλιχομένῳ. Ο δὲ
ολιγαρχίας τοιεῖτος, οἵστε δήμος βελομένες
τινας τῷ ἀρχοντὶ ἐπιμελησόμενος πομπῆς
παρελθῶν ἀποφίνας ἔχει. Καὶ τῶν Ομίρων
ἐπῶν τέτοιον μόνον κατέχειν, ὅτι Οὐκ ἀγαθὸν
πολυκοιρανίν, εἰς κοιρανος ἔσω τῶν δὲ ἀλλων
μηδὲν ἐπίτασθαι. Αμέλει δὲ δενὸς τοῖς τοιεῖτοις
τῶν λόγων χρήσασθαι, ὅτι δεῖ ημᾶς συνελθόν-

simul horum singulis narrat, se illum suis ipsius
manibus in tentorium portasse.

XXVI.

DE OLIGARCHIA sive MORIBVS
OPTIMATIVM.

Videri possit oligarchia, vehemens esse hono-
rum cupiditas, absque ullo lucri studio. Oli-
garchi, sive optimatis, hi sunt mores: Delibe-
rante populo, equis magistratui in curatione
pompaes fit comes adiiciendus, prodit ipse, & eo
se honore dignum, pronuntiat. Homeri versu-
um tenet solum hunc unum: *Non multos regnare
bonum est; rex unicus esto*, aliorum omnium ni-
hil scit. Solet quoque hoc genus sermonibus uti:
Oportet in unum coacti deliberemus, & turba

τας

τας βελεύτασθαι, καὶ ἐν τῇ ὄχλῳ, καὶ τῆς
αὐγορᾶς ἀπαλλαγῆναι, ηὔ παντας θεοφέροις
πλησιάζειν. Καὶ ἔτι υπὸ τινῶν ὑβρίζομενος
εἰπεῖν, Οὐ δέι αὐτές καμὲ τὴν πόλιν εἰκεῖν. Καὶ
μέσον δὲ τῆς ἡμέρας ἔξιών, καὶ μέσον οὐρανὸν
κεκαρμένος, ηὔ αὐτοῖς οἱ πανυχιστέροις, σοβεῖν
τὰς τοιέτες λέγεις, ἐκοινητέον εἶναι τὴν πόλιν
καὶ ὡς ἐν τοῖς δικαστηρίοις δενὸς πάστχειν υπὸ^{τῶν}
τῶν δικαζομένων. Καὶ ὡς αὐτοχύνεται ἐν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ ὅτι ἀντὶ τις παρακάθιται αὐτῷ λεπήσος
καὶ αὖχμιῶν. Καὶ ὡς μιοντον τὸ τῶν δημαργο-
γῶν γένος τὸ Θησέα πρώτον Φίστες τὰν κακῶν
τῇ πόλει γεγονέναι. Καὶ τοιαῦτα ἔτερα πρὸς
τὰς λέγεις, καὶ τῶν πολιτῶν τὰς ὄμοιοτρόπες.

hac forensi nos liberemus, aditumque illi ad ma-
gistratus paecludamus. Si qui illum iniuria ad-
fecerint, Non possumus, inquit, ego & illi hanc
urbem incolere. Meridie prodit in publicum,
tonsurae medio genere detonatis, vnguisbusque
cum cura praecisis, iactans se per forum, aitque.
Non est habitandum in hac urbe: & sibi in iu-
diciis plurimum a litigantibus negotii facessi:
item, pudore sibi frontem suffundi, quotiescum-
que ipsi in concione aliquis adsidet male habi-
tus, & lqualidus: & vniuersum oratorum genus,
qui in Republ. versantur, odio dignum esse:
ipsum Theseum, omnium primum auctorem
horum malorum ciuitati exstisisse: nec non alios
similes his sermones apud hospites habet, ciui-
umque illos, qui eandem sectam sequuntur.

KZ. ΠΕΡΙ

K.Z.

ΠΕΡΙ ΟΨΙΜΑΘΙΑΣ.

Hδὲ ὄψιμαθία φιλοπονία δόξειν ἂν εἴη
ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν. Οὐ δὲ ὄψιμαθής, τοιχ-
τός τις, οἷος ρήσεις μανθάνειν ἔχηκοντα ἐπὶ γε-
γονώς· ταῦτα ἀδων παρὰ πότον ἐπιλανθάνε-
σθαι. Καὶ παρὰ τῷ υἱῷ μανθάνειν ἐπὶ τὸ δόξην
ιητὸν ἐπὶ αἰσπίδα. Καὶ εἰς αὐγὸν, ἐφ' ἵππῳ
ἄλλοτείς ὥχθμενος, ἀμφὶ μελετῶν ἵππάζε-
σθαι, ιητὸν πεσὼν τὴν κεφαλὴν κατεαγένει. Καὶ
μακρὸν ἀνδριάντα παίζειν ιητὸν πρὸς τὸν Εαυτὸν

XXVII.

DE INSOLENTIA, sive SERA IN-
STITUTIONE.

Insolementia est desiderium capiendi cultus
melioris, vergente iam aetate. Eiusmo-
di homini haec conueniunt. Annos sexaginta natus poetarum versus memoriae man-
dat: hos ad pocula canere incipiens, obliui-
scitur. Discit a filio, quomodo fiat *in acie*
conuersio ad dextra, quomodo item ad sinis-
tra. Dum rus pergit, alieno equo vectus,
simul obuios salutare meditatur, cadens vero
caput deturpat. Solet etiam ad statuam lu-
dens, se exercere: & cum pedilsequo arcu

E

ἀνόλα-

ἀπόλγθον διατοξεύεσθαι, καὶ διακοντίζεσθαι·
καὶ ἄμα μανθάνειν παρ' αὐτῷ, ὡς ἂν καὶ
ἐπεις μὴ ἐπιτιμένη. Καὶ παλαιῶν ἐντῷ βα-
λανεῖῳ πυκνὰ τὴν ἔδραν σρέφειν.

ΚΗ.

ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΛΟΓΙΑΣ.

ΕΣΤΙ δὲ κακολογία ἀγών τῆς ψυχῆς εἰς τὸ
χεῖρον ἐν λόγοις. Ο δὲ κακολόγος, τοῖος δέ
τις ἐστιν, οἷος ἐρωτηθεὶς, ὁ δεῖνα τί ἔστι; καθά-
περ οἱ γενεαλογῶντες, πρῶτον ἀπὸ τῆς γένες
αὐτῷ ἀρξασθαί ὁ μὲν πατήρ Σωσίας ἐξ ἀρ-

& iaculis certare: ac simul discere ab alio,
& eundem docere velle, ac si esset is quo-
que artis imperitus. Idem luctans, & in bal-
neo lauans, nates subinde agitat indecenter.

XXVIII.

DE MALEDICENTIA.

MAledicentia est animi, in deteriorem
partem, inclinatio, inter loquendum.
Maledicus ita est moratus: si interrogetur
ille, quis est? non secus atque ii, qui
stemma aliquod enarrant, ab auctore ge-
neris primo ordietur: Pater huius, in-
χνης

χῆς ἐκαλεῖτο· ἐγένετο δ' ἐν τοῖς σρατιώτασι.
 Σωσίζετος ἐπειδὴ δ' ἐστὸς δημότας ἐνεγράτη
 Φη. Ή μὲν τοι μάκτη ἐυγενῆς Θράτη ἐσί-
 τας δὲ τοιάντας ἐν τῇ πατερίδι ἐυγενεῖς εἶναι
 Φασίν. Αὐτὸς δὲ ὁτος, ὡς ἐκ τάτων γεγονὼς
 κακῶς μαστιγίας. Καὶ τέτοις διεξιὼν Φροτίν,
 ἀνταὶ γυναικες ἐκ τῆς ὁδὸς τὰς παριάντας
 ἀεράγχει. Καὶ κακῶς λεγόντων ἐτέρων συνε-
 πιλαμβάνεσθαι οὐδὲ ἀντὸς, λέγων, Καὶ ἐγὼ
 τέτον τὸν ἄνθεωπον πάνταν μεμίσκη: οὐδὲ
 γὰρ εἰδεχθής τις απὸ τῆς προσώπου ἐσίν: ή δὲ

quiens, primum vocabatur Sosias: dum inter
 milites versatur, dici coepit Sosistratus: de-
 inde vnum e populo inter adscriptitios est
 factus. Mater quidem, nobilis Thressa est:
 nam id genus mulieres, aiunt, domi esse
 nobiles. Iste autem, vt talibus parentibus
 natus, nequam est verbero. Pergit deinde,
 & inquit, Hae sunt mulieres, quae praeter-
 euntes de via rapiunt. Aliis etiam de ab-
 sente detrahentibus, idem facit ipse quo-
 que, & ait, Ego etiam hunc hominem
 omnium odi maxime: etenim si faciem
 spectes, turpis est, quem merito oderis: si
 πονηρία

πονηρία ὡδὲν ὄμοιον. Σημεῖον δὲ, τῇ γὰρ ἑαυτῇ γυναικὶ τρεῖς χαλκῆς εἰς ὄψον δίδωσι. Καὶ τῷ ψυχεῷ λύεσθαι ἀναγκάζει τῷ Ποσειδῶνος ἥμέρᾳ. Καὶ συγκαθήμενος δεινὸς περὶ τῷ ἀνασάντος εἰπεῖν· καὶ ὅλα πλεῖστα περὶ τῶν Φίλων καὶ οἰκείων κακῶν εἰπεῖν· καὶ περὶ τῶν τετελευτημότων κακῶς λέγειν.

improbitatem, nihil ei simile. Scias ita esse, cum vxori tres aeris nummulos in obsonium dare soleat: & vt Posideone mense frigida lauet, cogere. Moris etiam habet, sedens inter plures, surgere, vt aliquem accuset; plurimaque alia de amicis & familiaribus suis male loqui: & de ipsis etiam mortuis detrahere.

26878

(x2624724)

R

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΗΘΙΚΟΙ.

THEOPHRASTI
CHARACTERES ETHICI.

VT

ISAAC. CASAVBONVS
E GRAECO IN LATINVM
SERMONEM VERTIT

ET

PETR. NEEDHAM
E MST. CODD. GRAECIS
CANTABRIGIAE RECENSIVIT.

LIPSIAE ET HALAE,
EX OFFICINA CRVGIANA,
M DCC LI.

1757